

Inovovaný školský vzdelávací program

Moderná škola

„Nestačí vedieť, musíme tiež vedomosti využívať.“ J. W. Goethe

Vzdelávací program
Stupeň vzdelania: ISCED 2
Dĺžka štúdia: ISCED 2 – päť rokov
Vyučovacia jazyk: slovenský
Študijná forma: denná
Druh školy: štátna

Predkladateľ
Názov školy: Základná škola s materskou školou Bolešov
Adresa: Štúrova 276, 018 53 Bolešov
IČO: 36124672
Riaditeľ školy: Mgr. Alena Paličková
Koordinátor pre tvorbu iŠkVP: Mgr. Gabriela Valábková
Ďalšie kontakty: t. 042/4493224, e-mail: zsbolesov@zsbolesov.edu.sk

Zriaďovateľ
Názov: Obec Bolešov
Adresa: Bolešov 78, 018 53
Kontakty: 042/4493134, e-mail: obecbolesov@stonline.sk

Dátum prerokovania: 25. 8. 2015

Platnosť dokumentu: od 1. 9. 2015

1. Ciele výchovy a vzdelávania

Škola bude v budúcnosti preferovať rovnakú šancu pre všetkých. Zabezpečíme v priebehu piatich rokov využívanie tak, aby sa orientovalo na rozvoj a získanie kľúčových kompetencií žiakov.

Pri získavaní kľúčových kompetencií žiakov sa zameriame vo využívaní najmä na nasledovné úlohy:

1. ovláda cudzí jazyk a vedie ho používať,
2. budeme viesť žiakov k tomu, aby problémy dokázali najskôr analyzovať a následne samostatne riešiť
3. využíva informačné technológie na zvýšenie vedomostnej úrovne žiakov
4. zvyšovať úroveň literacy s porozumením
5. formovať schopnosti žiakov pracovať v kolektíve
6. zvyšovať manuálne zručnosti žiakov
7. Zlepšovať fyzickú kondíciu žiakov

2. Stupeň vzdelania

ISCED 2 – nižšie stredné vzdelanie žiak získava úspešným absolvovaním posledného ročníka ucelenej oblasti vzdelávacieho programu odboru vzdelávania pre druhý stupeň základnej školy. Dokladom o získanom stupni vzdelania je vysvedenie s doložkou, ktoré je podmienkou pre ďalšie vzdelávanie na vyššom stupni.

3. Profil absolventa

Absolvent 2. stupňa ZŠ by mal svojím vystupovaním robiť dobré meno škole, byť schopný vytvárať dobré medziľudské vzťahy, byť schopný hodnotiť svoju úlohu v škole, v rodine a v spoločnosti, byť schopný starať sa o svoje fyzické i psychické zdravie, vedieť uzatvárať kompromisy, byť schopný vyhadzovať, hodnotiť a využívať pri učení rôzne zdroje informácií, osvojiť si metódy štúdia a práce s informáciami, poznať metódy prírodných vied (hypotéza, experiment, analýza) a diskutovať o prírodovedných otázkach, mať schopnosť presadzovať ekologické prístupy pri riešení problémov, mať schopnosť vnímať dejiny vlastného národa vo vzájomnom prepojení s vedomosťami zo všeobecných dejín, dobre ovláda slovenský jazyk a sám sa starať o kultúru svojho písomného a ústneho vyjadrovania, ovláda dva svetové jazyky, mať schopnosť vnímať umenie, snaží sa porozumieť mu a chráni umelecké prejavy, byť si vedomý svojich kvalít, byť pripravený uplatniť sa v zamestnaní a byť zodpovedný za svoj život.

4. Vzdelávacie oblasti a prierezové témy

Vzdelávacia oblasť tvorí skupinu príbuzných využívacích predmetov, ktorá umožňuje nadväznosť a previazanosť ich obsahu, kooperáciu, resp. rozvíjanie medzipredmetových vzťahov.

Vzdelávacie oblasti sú nasledovné:

1. Jazyk a komunikácia
2. Matematika a práca s informáciami
3. Ľudia a príroda
4. Ľudia a spoločnosť
5. Ľudia a svet práce
6. Umenie a kultúra
7. Zdravie a pohyb

Prierezové témy – V inovovanom ŠKVP budeme uplatňovať nasledovné prierezové témy, ktoré si budú využívať za predpokladu potreby do jednotlivých využívacích predmetov:

1. Osobnostný a sociálny rozvoj
2. Výchova k manželstvu a rodičovstvu
3. Enviromentálna výchova
4. Mediálna výchova
5. Multikultúrna výchova

6. Ochrana života a zdravia

5. Vzdelávacie štandardy

Vzdelávacie štandardy vymedzujú požiadavky, ktoré majú žiaci splniť v rámci konkrétneho časového intervalu – ročníka, stupňa. Tieto požiadavky sú formulované ako kompetencie, v ktorých sú obsiahnuté vedomosti, zručnosti, postoje a hodnoty v kontexte vymedzeného obsahu vzdelávania. Obsahujú štruktúru učebných cieľov, výkonové požiadavky a vymedzený rámcový učebný obsah.

Vo vyučovaní na II. stupni budeme používať vzdelávacie štandardy z iŠvP schválené MŠ pod číslom: Schválilo Ministerstvo školstva, vedy, výskumu a športu Slovenskej republiky dňa 6. 2. 2015 pod číslom 2015-5129/5980:2-10A0 pre druhý stupeň základnej školy s platnosťou od 1. 9. 2015.

Vo vyučovacích premetoch, ktoré si škola sama zvolí, si vytvoríme vlastné učebné osnovy.

6. Charakteristiku odboru vzdelávania, jeho dĺžku, formu výchovy a vzdelávania a podmienky prijímania uchádzača,

Vzdelávanie ISCED2 zabezpečuje vzdelávanie detí a žiakov cca od 10 do 15 rokov v jednotlivých triedach. Žiaci získavajú základné vedomosti z jednotlivých vzdelávacích oblastí v rámci vyučovacích predmetov. Vzdelávanie trvá 5 rokov. Úspešným absolvovaním nižšieho stredného vzdelávania žiak ukončí povinné vzdelávanie v základnej škole. Podmienkou prechodu na nižšie stredné vzdelávanie je úspešné absolvovanie primárneho vzdelávania.

7. Školský učebný plán

Vzdelávacia oblasť	Predmet/ročník	5.	6.	7.	8.	9.	Spolu	Počet povinných hodín	Počet voliteľných hodín
Jazyk a komunikácia	Slovenský jazyk a literatúra	5	5	4+1	5	5	25	24	1
	Anglický jazyk	3+1	3+1	3	3	3	17	15	2
	Druhý cudzí jazyk / CV SJL, CV MAT			0+2	0+2	0+2	6	0	6
Príroda a spoločnosť	Prírodoveda								
	Vlastiveda								
lovek a príroda	Fyzika		2	1	2	1+1	7	6	1
	Chémia			2	2	1+1	6	5	1
	Biológia	2	1+1	2	1	1	8	7	1
lovek a spoločnosť	Dejepis	1+1	1	1	1	2	7	6	1
	Geografia	2	1+1	1	1	1	7	6	1
	Občianska náuka		1	1	1	1	4	4	0
lovek a hodnoty	Náboženská výchova/ Etická výchova	1	1	1	1	1	5	5	0
Matematika a práca s informáciami	Matematika	4+1	4+1	4+1	4+1	5	25	21	4
	Informatika	1	1	1	1	0+1	5	4	1
lovek a svet práce	Technika	1	1	1	1	1	5	5	0
Umenie a kultúra	Výtvarná výchova	1	1	1	1	1	5	5	0
	Hudobná výchova	1	1	1	1		4	4	0
Zdravie a pohyb	Telesná a športová výchova	2	2	2	2	2	10	10	0
	Voliteľné hodiny	3	4	4	3	5			
Spolu		27	29	30	30	30	146	128	19

Poznámky k u ebnému plánu školy – ISCED 2

Pri zostavovaní u ebného plánu iŠkVP sme zoh ad ovali:

1. - súlad so ŠVP a jeho pokyny,
- potreby sú asnej doby a požiadavky rodi ov,
- ciele vzdelávania pod a ŠkVP,
- výsledky analýzy dosiahnutých úspechov a pretrvávajúcích nedostatkov práce školy,
- materiálne podmienky, organiza né a personálne možnosti školy.
2. Vo vyu ovacom predmete technika zoh adníme personálno-odborné a materiálnotechnické podmienky školy tak, aby v každom ro níku boli zastúpené témy tematických celkov Technika a Ekonomika domácnosti.
3. Rozdelenie hodín do ro níkov je v právomoci školy. Pri prestupe žiaka naša škola zistí, pod a akého školského vzdelávacieho programu sa žiak vzdelával na predchádzajúcej škole a zabezpe í zosúladenie jeho vedomostí, zru ností a postojov s naším vlastným vzdelávacím programom spravidla v priebehu jedného roka.
4. Triedy budeme deli v každom predmete na skupiny pod a personálnych, priestorových a finan ných podmienok školy s oh adom na bezpe nos žiakov. Delenie sa uskuto ňuje v zmysle vyhlášky MŠ SR . 320/2008 Z. z. o základnej škole v znení vyhlášky . 224/2011 Z. z. a novelizácii . 188/2015 Z.z.
5. Vyu ovacia hodina má 45 minút pod a u ebného plánu našej školy. 7. vyu ovacia hodina má 40 minút (na základe Vyhlášky 224/2011 Z.z. o základnej škole, §6 Organizácia výchovno-vzdelávacej innosti školy).
6. Volite né hodiny použijeme na dotvorenie školského vzdelávacieho programu. Volite né hodiny využijeme na:
  - a. Vyu ovacie predmety, ktoré rozširujú a prehlbujú obsah predmetov zaradených do štátneho vzdelávacieho programu,
  - b. Vyu ovacie predmety, ktoré si naša škola sama zvolí a sama si pripraví ich obsah, vrátane predmetov vytvárajúcich profiláciu školy,
  - c. vyu ovacie predmety, ktorých obsah je doplnením vyu ovacieho predmetu pre žiakov so špeciálnymi výchovno-vzdelávacími potrebami, ktorí nemôžu napredova v rámci bežných vyu ovacích hodín a ktorí postupujú pod a individuálnych vzdelávacích programov;
  - d. špecifické vyu ovacie predmety pre žiakov so špeciálnymi výchovno-vzdelávacími potrebami.
7. Škola je povinná z rámca volite ných hodín ponúknu žiakom 7. – 9. ro níka ako druhý cudzí jazyk jeden z jazykov: francúzsky jazyk, nemecký jazyk, ruský jazyk, španielsky jazyk, taliansky jazyk pod a možností školy a záujmu žiakov, a to najmenej 2 vyu ovacie hodiny týždenne. Tento predmet zavedieme, ak sa na vyu ovanie druhého cudzieho jazyka prihlási aspo 13 žiakov.
8. Pod a tohto rámcového u ebného plánu sa vzdelávajú aj žiaci so zdravotným znevýhodnením, ktorí sú v triede za lenení v rámci školskej integrácie, a to s uplatnením špecifik pre výchovu a vzdelávanie žiakov so zdravotným znevýhodnením.

9. Organizačné podmienky na výchovu a vzdelávanie

Formy organizácie výchovy a vzdelávania v rámci primárneho vzdelávania upravuje platná legislatíva [§ 54 zákona č. 245/2008 Z. z. o výchove a vzdelávaní (školský zákon) a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov].

Naša základná škola je plnoorganizovanou školou so všetkými ročníkmi od 1. po 9. ročník.

Nižšie stredné vzdelávanie – 2. stupeň základnej školy tvorí piaty až deviaty ročník základnej školy.

10. Spôsob a podmienky ukončovania vzdelávania

Výchova a vzdelávanie v rámci vzdelávania ISCED2 sa bude ukončovať na konci 5. ročníka nižšieho stredného vzdelávania. Dokladom o ukončení nižšieho stredného vzdelávania bude vysvedenie na konci 9. ročníka, na ktorom bude v doložke napísané: „Žiak získal nižšie stredné vzdelanie.“ Vysvedenie o úspešnom ukončení vzdelávania vydá škola žiakovi, ktorý úspešne absolvoval všetky vyučovacie predmety ISCED2.

11. Povinné personálne zabezpečenie

Všetci pedagógovia okrem jedného spájajú pedagogickú spôsobilosť, aj keď nie všetky predmety vyučujeme odborne. Prevažná väčšina má viac ročnú prax. Keďže sme menšia škola, pedagógovia z I. stupňa učia aj na II. stupni a opačne. Škola má v súhlasnosti nasledovné obsadenie:

Riaditeľka školy: Mgr. Alena Paličková – aprobácia – Učiteľstvo pre I. st. ZŠ

Zástupkyňa a RŠ pre ZŠ: Mgr. Gabriela Valábková - aprobácia – Náboženstvo – Informatika

1. A – Ing., Mgr. Jana Bobošová - Učiteľstvo pre I. st. ZŠ – ANJ

1. B – Mgr. Andrea Košíková - aprobácia Učiteľstvo pre I. st. ZŠ

2. A – Mgr. Eva Úškrťová – aprobácia Učiteľstvo pre I. st. ZŠ

2. B – Mgr. Marta Kiššová - aprobácia Učiteľstvo pre I. st. ZŠ

3. A – Mgr. Mária Lezová - aprobácia Učiteľstvo pre I. st. ZŠ

3. B – Mgr. Mária Rajníčková - aprobácia Učiteľstvo pre I. st. ZŠ

4. A – Mgr. Zuzana Benková – aprobácia SJL-VYV/zastupuje za MD Mgr. Janu Šimoníkovú

4. B – Mgr. Júlia Palečková - aprobácia Učiteľstvo pre I. st. ZŠ

5. A – Mgr. Adriána Borová – aprobácia DEJ – NEJ

5. B – Mgr. Lenka Kumpánová – aprobácia INF – TECH

6. Mgr. Denisa Chlebanová – aprobácia CHE – Enviromentalistika

7. Mgr. Andrea Šlesarová – aprobácia SJL – GEO

8. Mgr. Mária Varšáková – aprobácia DEJ – NV

9. PaedDr. Iveta Králiková – aprobácia SJL – HUV

Bez triedníctva: Mgr. Anna Káčincová – aprobácia SJL– OBV – ANJ

Mgr. Milada Zemaníková - aprobácia MAT

Mgr. Jana Hajduchová – aprobácia NEJ – ANJ

Mgr. Helena Paulenová – aprobácia MAT – FYZ

Asistenti učiteľa: Bc. Irena Rajníčková – majster odbornej výchovy

Tibor Šatka – bez aprobácie

Školský klub detí: Alena Ušiaková – vychovávateľstvo

Mgr. Miriam Nováková – manažment, DPŠ – profesijné predmety

11. Povinné materiálne – technické zabezpečenie

V budove II. stupňa sú miestnosti: knižnica, zborovňa a priestory, dielne, hygienické priestory, 1 počítačová učebňa, 1 jazyková učebňa, učebňa pre II. stupeň s pripojením na internet a dataprojektormi, 2 interaktívne tabule, kabinet výchovného poradcu, kabinet matematiky, fyziky, hudobnej výchovy, kabinet chémie, šatňa pre žiakov. Telocvičňa je osobitná budova s hygienickými priestormi a šatňami pre chlapcov a dievčatá.

Žiaci majú k dispozícii školské ihrisko, viacúčelové ihrisko, školský dvor pre každý stupeň osvedčenia.

Škola má v budove zabezpečený bezbariérový vstup.

12. Podmienky na zaistenie bezpečnosti a ochrany zdravia pri výchove a vzdelávaní

Škola zabezpečuje bezpečné a zdravie vyhovujúce podmienky v priestoroch na vyučovanie. Žiaci sú pravidelne poučení o bezpečnosti a ochrane zdravia pri práci v škole, počas výletov, exkurzií, plaveckého a lyžiarskeho výcviku a iných akcií usporiadaných školou. Každý rok v rámci protipožiarnej ochrany býva vyhlásený cvičný požiarne poplach. Pravidelné školenia zamestnancov školy o bezpečnosti a ochrane zdravia pri práci a proti požiaru zabezpečuje bezpečnostný technik a požiarne technik. Pre žiakov a zamestnancov školy máme uzatvorené úrazové poistenie. Dodržiavanie zásad bezpečnosti a ochrany zdravia kontrolujú pravidelne na to určené kontrolné orgány. Zistené nedostatky podľa výsledkov revízií sú odstránené v určenom termíne.

13. Osobitosti a podmienky na výchovu a vzdelávanie detí a žiakov so špeciálnymi výchovno - vzdelávacími potrebami, najmä materiálne a personálne, vrátane špeciálnej kompenzácie, rehabilitácie, didaktickej a audiovizuálnej techniky vyžadovanej vzhľadom na príslušný druh a stupeň zdravotného postihnutia

Pre žiakov so zdravotným znevýhodnením zabezpečíme: spoluprácu s CPPP a P Dubnica nad Váhom, odbornú spoluprácu s výchovným poradcom, v prípade potreby aj s logopédom. Budeme sa snažiť vychádzať žiakom aj rodičom čo najviac v ústrety podľa ich potrieb. Pre týchto žiakov zabezpečíme špeciálne učebné a kompenzačné pomôcky, individuálny vzdelávací program, v prípade potreby úpravu učebných osnov.

Pre žiakov s nadaním zabezpečíme vzdelávanie podľa metodických pokynov pre nadané deti, aby sa mohol rozvíjať ich talent. Budeme tiež spolupracovať s CPPP a P Dubnica nad Váhom, s výchovným poradcom i s rodičmi žiakov. Materiálne zabezpečíme pre vzdelávanie nadaných žiakov špeciálne učebnice, encyklopédie, alternatívne učebné materiály, učebné pomôcky, výpočtovú a rozmnožovaciu techniku a pod. V prípade potreby vypracujeme individuálny výchovno-vzdelávací program. Pri žiakoch zo sociálne znevýhodneného prostredia budeme uplatňovať najmä individuálny prístup, pozitívnu motiváciu, pravidelnú kontrolu, eliminovať sa budeme snažiť obmedzenia, ktoré vyplývajú z jeho znevýhodneného prostredia.

Prierezové témy

Mediálna výchova (MDV)

Výučba mediálnej výchovy prispieva k socializácii jednotlivca a k rozvíjaniu spôsobilosti žiakov kriticky, selektívne využívať médiá a ich produkty. Cieľom mediálnej výchovy je, aby žiaci lepšie poznali a chápali pravidlá fungovania mediálneho sveta. Žiaci by za pomoci výučby mediálnej výchovy mali postupne dokázať nájsť vlastný spôsob ako žiť v realite, ktorú médiá veľmi ovplyvňujú. Učí žiakov správne využívať vlastnú slobodu pri výbere mediálnych produktov a uvedomovať si vyplývajúcu zodpovednosť.

Ochrana života a zdravia (OZO)

Ochrana života a zdravia je povinnou súčasťou vyučovacieho procesu. Jeho zameranie musí byť štruktúrované tak, aby sa ním rozšírili vedomosti žiakov, precvičili požadované zručnosti a prehliadli osvojené postoje a návyky. Prvky učiva sú zapracované do učebných osnov povinných predmetov (telesná a športová výchova, pracovné vyučovanie, svet práce, technika, biológia, geografia, fyzika, chémia) a sú s nimi neoddeliteľne spojené.

Učivo v rámci ochrany života a zdravia budeme realizovať v jednotlivých predmetoch a tematických celkoch a takisto aj formou učebných cvičení v jesennom a jarnom ročnom období - 2 razy do roka po 5 hodín. Pred realizáciou ÚC vykonáme deň prípravy z teoretickej časti učiva v rozsahu 3 – 5 hodín podľa náročnosti obsahu a organizácie plánovaného ÚC. Učebné cvičenia budú realizovať všetky ročníky druhého stupňa a v súlade s obsahovým štandardom ŠkVP.

Takisto jedenkrát ročne budeme realizovať cvičný požiarneho poplachu v spolupráci s dobrovoľným hasičským zborom v obci.

Environmentálna výchova (ENV)

Prierezová téma Environmentálna výchova vedie jednotlivca k pochopeniu komplexnosti a zložitosti vzťahov človeka a životného prostredia, t.j. k pochopeniu nutnosti postupného prechodu k udržateľnému rozvoju spoločnosti a k poznaniu významu zodpovednosti za konanie spoločnosti a k poznávaniu významu zodpovednosti za konanie spoločnosti i každého jednotlivca. Umožňuje sledovať a uvedomovať si dynamicky sa vyvíjajúce vzťahy medzi človekom a prostredím pri príjemnom poznávaní aktuálnych hľadísk ekologických, ekonomických, vedecko-technických, politických, obecných, časových hľadísk (vzťahov k budúcnosti), priestorových (súvislostí medzi lokálnymi, regionálnymi a globálnymi problémami) i možnosti rôznych variantov riešenia v záujme udržateľnosti rozvoja ľudskej civilizácie, životného štýlu a hodnotovú orientáciu žiakov.

Multikultúrna výchova (MUV)

Multikultúrna výchova je zaradená do obsahu vzdelávania z dôvodu globalizácie sveta a migrácie príslušníkov rôznych kultúr. Jej cieľom je výchovné pôsobenie zamerané na rozvoj chápania iných kultúr, na rozvoj akceptácie iných kultúr ako aj na rozvoj medziľudskej tolerancie, spoznávanie iných kultúr a emocionálne pochopenie inej kultúry v mene mierovej spolupráce príslušníkov rôznych kultúr, dosiahnuť chápanie rôznych kultúr ako prirodzene rovnocenných, berúc zároveň do úvahy ich historické a sociálne súvislosti a ich rôzne spôsoby sebakomunikovania. Predpokladaným výstupom je žiak, ktorý pozná aj iné kultúry, ich históriu, zvyky, tradície, akceptuje ich a dokáže s nimi spolupracovať.

Multikultúrna výchova sa dotýka aj medziľudských vzťahov v škole, vzťahov medzi učiteľmi a žiakmi navzájom, medzi školou a rodinou, v tomto smere jej cieľom je dosiahnuť rovnoprávny prístup k všetkým žiakom – pochádzajúcim z najrozličnejšieho sociálneho a kultúrneho zázemia.

Osobnostný a sociálny rozvoj (OSR)

Prierezová téma Osobnostný a sociálny rozvoj v základnom vzdelávaní kladie dôraz na formatívne prvky, orientuje sa na subjekt i objekt, je praktická a má využitie v bežnom živote. Reflektuje osobnosť žiaka, jeho individuálne potreby a zvláštnosti. Jeho zmyslom je pomáhať každému žiakovi vytvárať praktické životné spôsobilosti/zručnosti. Špecifikom prierezovej témy Osobnostný a sociálny rozvoj je, že uivom sa stáva sám žiak, stáva sa ním konkrétna žiaková skupina a stávajú sa ním situácie bežného života. Jej zmyslom je pomáhať každému žiakovi hľadať vlastnú cestu k životnej spokojnosti založenej na dobrých vzťahoch k sebe samému i k učeniu a k svetu.

Výchova k manželstvu a rodičovstvu (VMR)

Dôležitou súčasťou osobnostného rozvoja žiakov je príprava na zodpovedné partnerské vzťahy, manželstvo a rodičovstvo. Prierezová téma Výchova k manželstvu a rodičovstvu je zameraná na vytváranie základných vedomostí a zodpovedných postojov v oblasti partnerských vzťahov a rodičovstva v súlade s vedeckými poznatkami a etickými normami. Pri realizácii témy je nevyhnutné vychádzať zo životnej reality žiakov v konkrétnej triede, ich veku, zrelosti, vývinového štádia. Podmienkou je taktný a citlivý prístup pedagóga. Škola môže využiť aj pomoc alebo služby relevantných odborníkov.

Kritériá hodnotenia žiakov v iŠkVP – Moderná škola – ZŠ s MŠ Bolešov

ISCED 2

V hodnotení písomných previerok, testov, projektov v jednotlivých predmetoch v ISCED 2 budeme využívať jednotnú tabuľku hodnotenia:

Známka	Rozsah získaných bodov
výborný	100 - 95 % z maximálneho počtu
chválitebný	94 - 80 % z maximálneho počtu
dobrý	79 - 55 % z maximálneho počtu
dostatočný	54 - 30 % z maximálneho počtu
nedostatočný	29 - 0 % z maximálneho počtu

Pri odpovediach budeme hodnotiť podľa platných metodických pokynov MŠ SR na hodnotenie a klasifikáciu žiakov ZŠ.

Slovenský jazyk a literatúra:

Pri hodnotení budeme brať do úvahy nasledovné kritériá:

- úroveň samostatnej práce
- samostatnosť
- úroveň zvládnutia gramatického úkolu a literárneho úkolu
- aplikáciu teoretických vedomostí v praktickej činnosti
- úroveň slovného zásoby

Hodnotiť budeme:

- testy
- diktáty
- školské slohové práce
- samostatné práce

KRITÉRIÁ KONTROLY A HODNOTENIA ŽIAKOV

DIKTÁTY				PÍSOBNÉ PRÁCE	
Ročník	Počet	Zameranie	Rozsah	Počet	Zameranie
5. ročník	4	<ul style="list-style-type: none"> ✓ opakovanie zo 4. ročníka ✓ podstatné mená ✓ prídavné mená ✓ slovesá 	50 – 60 plnovýznamových slov	1	✓ rozprávanie s prvkami opisu
6. ročník	4	<ul style="list-style-type: none"> ✓ opakovanie učiva z 5. ročníka ✓ prídavné mená ✓ slovesné spôsoby ✓ opakovanie učiva zo 6. ročníka 	61 – 70 plnovýznamových slov	2	<ul style="list-style-type: none"> ✓ statický opis ✓ rozprávanie s využitím priamej reči (1. osoba, 3. osoba)
7. ročník	4	<ul style="list-style-type: none"> ✓ opakovanie učiva zo 6. ročníka ✓ cudzie slová ✓ číslovky ✓ záverečné opakovanie učiva zo 7. ročníka 	71 – 80 plnovýznamových slov	2	<ul style="list-style-type: none"> ✓ umelecký opis ✓ charakteristika osoby
8. ročník	4	<ul style="list-style-type: none"> ✓ opakovanie učiva zo 7. ročníka ✓ podstatné mená mužského rodu: zvieracie ✓ neživotné zakončené na -r, -l ✓ opakovanie učiva z 8. ročníka 	81 – 90 plnovýznamových slov	2	<ul style="list-style-type: none"> ✓ slávnostný prejav ✓ životopis
9. ročník	4	<ul style="list-style-type: none"> ✓ opakovanie učiva z 8. ročníka ✓ interpunkcia ✓ jednoduché súvetie ✓ záverečné opakovanie 5. – 9. ročníka 	91 – 100 plnovýznamových slov	2	<ul style="list-style-type: none"> ✓ výklad ✓ úvaha

Slohové práce hodnotiť podľa týchto kritérií:

1. Vonkajšia forma (max. 4 body)

Celková úprava	
Čitateľnosť	Zreteľné rozlíšenie veľkých a malých písmen, dôsledné dodržanie diakritických znamienok. Každé písmeno musí byť jasne identifikovateľné tak, aby nemohlo prísť k jeho zámene za iné písmeno.
Zreteľné grafické členenie odsekov	Na začiatku každého odseku treba začať písať asi 1,5 – 2 cm od začiatku daného riadka.
Prepísanie práce z konceptu do čistopisu	Práca musí byť za daný časový limit kompletne prepísaná z konceptu do čistopisu; v inom prípade sa nemôže prideliť maximálny počet bodov za vonkajšiu formu. Pre potreby hodnotenia vnútornej formy a celkového dojmu sa však pokračuje v hodnotení práce v koncepte na tom mieste, kde sa končí neúplný čistopis.
Čistota textu	Bez škrtnutia. V čistopise žiaci nemajú škrtať, v nevyhnutnom prípade majú dať chybné napísané slovo do okrúhlych zátvoriek a prečiarknuť ho vodorovnou čiarou.
Dodržiavanie okrajov	Dodržiavanie okrajov: vnútorných aj vonkajších; v prípade potreby slová na konci riadkov rozdeľovať.
Dodržanie predpísaného rozsahu	Ak žiaci napíšu menej alebo viac ako je predpísaný rozsah, t.j. zákonite nezískajú maximálny počet bodov za vonkajšiu formu.

2. Vnútna forma (max. 20 bodov)

Obsah (max. 4 body)	
Dodržanie témy	Práca musí reagovať na všetky kľúčové slová v zadaní, v názve.
Myšlienkové vyústenie	Zakončenie práce, záver. Rozprávanie – príbeh s pointou. Úvaha – primeranosť vyjadrovania sa veku žiakov. Výklad – vysvetlenie problému.

Kompozícia (max. 4 body)	
Uplatnenie zodpovedajúceho slohového postupu	Dodržanie žánrovej formy.
Vnútna stavba, členenie textu	Členenie do myšlienkových celkov – odsekov, vyváženosť jednotlivých častí. Rozprávanie – zápletka, zauzľovanie deja, vyvrcholenie deja, nečakaný obrat v deji, rozuzlenie; jednoduché rozprávanie – úvod, jadro, záver; časový sled; pásmo rozprávača, pásmo postáv.

Nadväznosť a logickosť textu	Úvaha – citáty, umelecké prostriedky, vlastné myšlienky a hodnotenie problému. Výklad – vyváženosť argumentácie a sprievodných vysvetlení.
------------------------------	--

Jazyk (max. 4 body)	
Správne využitie slovných druhov	Slovné druhy typické pre daný slohový postup a útvar/žáner.
Morfologická správnosť jazykových prostriedkov	Správne väzby sloviac, správne pádové koncovky a pod.
Syntaktická správnosť jazykových prostriedkov	Správne postavenia prívlastkov, slovosled a pod.
Rôznorodosť, variabilnosť	Rôznorodé syntaktické prostriedky i slovné druhy. Neopakovanie slov. Šírka slovných zásob. Rozprávanie – použitie častíc, citosloviac. Úvaha – umelecké prostriedky. Výklad – vedeckosť jazyka, pravdivosť uvedených faktov. Opis – primeranosť jazyka – prirovnania, neutrálnosť.

Pravopis (max. 4 body)	
4 body	0 – 4 chyby
3 body	5 – 8 chýb
2 body	9 – 12 chýb
1 bod	13 – 16 chýb
0 bodov	17 a viac chýb
Ak je v texte napísané rovnaké slovo v rovnakom tvare s tou istou pravopisnou chybou, táto chyba sa počíta len raz. (Napri.: <u>Richly</u> chlapec mal <u>richly</u> krok. = 1 chyba) Každá chyba v interpunkcii sa počíta ako osobitná chyba toľkokrát, koľkokrát sa vyskytne v texte. Všetky chyby majú rovnakú hodnotu. Javy, ktoré sa žiaci ešte neučili, sa nezarátavajú do chýb.	

Štýl (max. 4 body)	
Správna štylizácia viet	Zrozumiteľnosť textu ako celku.
Tvorivosť	Tvorivá lexika.
Pútavosť	Podanie zaujímavou, nezvyčajnou formou, ktorá vyvoláva v čitateľovi zvedavosť.

Celkový dojem (max. 4 body)	
Celkové vyznenie práce po jej prvom prečítaní.	
Práca by nemala obsahovať	Nelogické názory, protispoločenské postoje, protihumánne a neetické názory, názory propagujúce poškodzovanie ľudského zdravia, iné.

Hodnotiaci stupnica			
DIKÁTNY		PÍŠOMNÉ PRÁCE	
Známka	Chyby v diktáte	Známka	Body
1	0 – 1 chyba	1	28 – 26 bodov
2	2 – 3 chyby	2	25 – 21 bodov
3	4 – 7 chýb	3	20 – 14 bodov
4	8 – 10 chýb	4	13 – 9 bodov
5	11 a viac chýb	5	8 – 0 bodov

Poznámka:
<ul style="list-style-type: none"> Rovnaké chyby v tom istom slove sa pokladajú za 1 chybu. Napri.: <u>Richly</u> chlapec mal <u>richly</u> krok. = 1 chyba Ak je v texte napísané rovnaké slovo v rovnakom tvare s tou istou pravopisnou chybou, táto chyba sa počíta len raz. Každá chyba v interpunkcii sa počíta ako osobitná chyba toľkokrát, koľkokrát sa vyskytne v texte. Všetky chyby majú rovnakú hodnotu. Javy, ktoré sa žiaci ešte neučili, sa nezarátavajú do chýb.

Matematika:

Pri hodnotení budeme brať do úvahy nasledovné kritériá:

- samostatnosť
- úroveň zvládnutia jednotlivých úloh
- úroveň zvládnutia u celkov
- záujem o predmet
- aktivitu na vyučovacích hodinách

Hodnotiť budeme:

- vstupná previerka
- tematické kontrolné práce po skončení tematického celku
- priebežné kontrolné práce
- štyri písomné práce, ktoré budú tvoriť základ klasifikácie žiaka
- ústne odpovede

Anglický jazyk:

Pri hodnotení tohto predmetu budeme brať do úvahy nasledovné kritériá:

- iastkové hodnotenia samostatnej práce
- práce vo dvojiciach
- zapájanie sa do aktivít na vyučovacích hodinách
- záujem o predmet zo strany žiaka
- jazykové schopnosti

Hodnotiť budeme:

- testy – po každom tematickom celku
- priebežné preverovania slovnej zásoby
- projekty

Pri projektoch budeme brať do úvahy: 5 bodov – obsahová správnosť, 5 bodov – prezentácia projektu, 5 bodov – estetická úprava. Výsledná známka projektu bude udelená podľa stupnice v priloženej tabuľke. Projekt bude vypracovaný na tému totožnú s tematickým celkom po jeho prebratí.

Tabuľka hodnotenia krátkych písomných prác a slovnej zásoby:

Známka	Rozsah získaných bodov
výborný	100 - 90 % z maximálneho počtu
chválitebný	89 - 75 % z maximálneho počtu
dobrý	74 - 60 % z maximálneho počtu
dostatočný	59 - 30 % z maximálneho počtu
nedostatočný	29 - 0 % z maximálneho počtu

Geografia:

Pri hodnotení tohto predmetu budeme brať do úvahy nasledovné kritériá:

- získané vedomosti po jednotlivých tematických celkoch
- orientáciu na mape a čítanie z mapy
- práce vo dvojiciach
- skupinové práce
- úroveň vypracovania a prezentovania projektov

Hodnotiť budeme:

- ústne odpovede
- testy
- projekty
- prácu s mapou

Biológia:

Pri hodnotení tohto predmetu budeme brať do úvahy nasledovné kritériá:

- úroveň praktických aktivít
- samostatnosť
- aktivitu na vyučovacích hodinách
- záujem o predmet zo strany žiaka
- úroveň projektov

Hodnotiť budeme:

- ústne odpovede
- testy
- projekty
- praktické aktivity

Pri hodnotení projektov budeme brať do úvahy obsahovú správnosť (5 bodov), prezentácia projektu (5 bodov), estetickú úpravu (5 bodov). Budeme používať stupnicu, ktorá je v priloženej tabuľke.

Dejepis:

Pri hodnotení tohto predmetu budeme brať do úvahy nasledovné kritériá:

- samostatné práce
- projekty
- ústne a písomné odpovede
- písomné testy

Hodnotiť budeme:

- Po každom tematickom celku - písomné testy
- ústne odpovede
- projekty - bude hodnotený obsah, forma projektu i jeho prezentácia.

Hudobná výchova:

Pri hodnotení tohto predmetu budeme brať do úvahy nasledovné kritériá:

- samostatné práce
- práce vo dvojiciach
- zapájanie sa do aktivít na vyučovacích hodinách
- záujem o predmet zo strany žiaka.

Informatika:

Pri hodnotení tohto predmetu budeme brať do úvahy nasledovné kritériá:

- samostatné práce
- práce vo dvojiciach
- zapájanie sa do aktivít na vyučovacích hodinách
- záujem o predmet zo strany žiaka
- výstupy z projektov a úloh.

Hodnotiť budeme:

- ústne odpovede
- projekty
- testy

Technika:

Pri hodnotení tohto predmetu budeme brať do úvahy nasledovné kritériá:

- aktivitu na hodinách
- kvalitu výrobkov
- samostatnosť pri práci
- nápaditosť
- ako aj záujem o predmet zo strany žiaka.

Hodnotiť budeme:

- praktické aktivity
- projektové práce

Fyzika:

Pri hodnotení tohto predmetu budeme brať do úvahy nasledovné kritériá:

- hodnotenia vo forme samostatnej práce
- práce v skupinách
- práce vo dvojiciach
- zapájanie sa do aktivít na vyuč. hodinách pri experimentovaní
- záujem o predmet zo strany žiaka

Hodnotiť budeme:

- Ústne odpovede
- Testy
- Praktické aktivity
- Projekty

Telesná a športová výchova:

Pri hodnotení tohto predmetu budeme brať do úvahy nasledovné kritériá:

- čiastkové hodnotenia
- samostatná práca
- záujem o predmet zo strany žiaka
- individuálne zlepšenie v pohybových zručnostiach, vedomostiach, psychomotorických schopnostiach
- snaha o lepšie výkony
- angažovanosť v telesnej výchove
- fyzické predpoklady žiaka

Hodnotiť budeme:

- pohybové zručnosti a vedomosti z oblasti telesnej a športovej výchovy v danom ročníku

Výtvarná výchova:

Pri hodnotení tohto predmetu budeme brať do úvahy nasledovné kritériá:

- schopnosť vyjadrenia myšlienky a postojov
- uplatnenie princípu kontrastu a harmónie
- uplatnenie princípu proporcií
- zdokonaľovanie schopností používaných vo výtvarnej výchove
- osvojenie si technickej zručnosti a používanie si v edukačnom procese
- prístup žiaka k danému predmetu
- schopnosť poznať typické výtvarné diela
- prácu na vyučovacích hodinách a takisto aj jeho dispozície pre daný predmet

Hodnotiť budeme:

- Individuálne práce
- Projekty skupinové

Uplatňovanie prierezových tém v iŠkVP

Mediálna výchova sa bude realizovať nasledovným spôsobom:

- MDV 1: Druhy médií a ich fungovanie.
- MDV 2: Pozitívne a negatívne vplyvy médií na život mladéholoveka.
- MDV 3: Vplyv médií na ľudí vyššieho veku.
- MDV 4: Vplyv násillia v médiách na vývin dieťa a a.
- MDV 5: Vplyv sexuality v médiách na vývin dieťa a a.
- MDV 6: ľudská dôstojnosť a médiá.
- MDV 7: Aktívne využitie médií v procese komunikácie.
- MDV 8: Realita života a mediálna realita.
- MDV 9: Sloboda výberu mediálnych produktov.
- MDV 10: Nahrádzanie mediálneho konzumu alternatívnou zmysluplnou činnosťou (stretnutia s priateľmi, výlety do prírody, šport, hobby...).
- MDV 11: Produkcia vlastných mediálnych príspevkov.
- MDV 12: Právo ľudí na slobodu vyjadrovania.
- MDV 13: Právoloveka na slobodný prístup k informáciám.
- MDV 14: Internet ako pomocník v procese vzdelávania.
- MDV 15: Internet ako únik do virtuálnej reality.
- MDV 16: Uniformizácia spôsobená nepochybnou dominanciou jedného jazyka a jednej kultúry v nových médiách.
- MDV 17: Mediá ako nástroj propagácie demokratických zmien.
- MDV 18: Mediá ako nástroj hrozby aktivít iniciujúcich etnickú nenávisť.

Mediálnu výchovu budeme realizovať v jednotlivých TC vyučovacích predmetov, najmä: SJL, NBV, ETV, INF...

Ochrana života a zdravia sa bude realizovať nasledovným spôsobom:

- OZO 1: Vznik mimoriadnych udalostí v prírode a na objektoch.
- OZO 2: Významné budovy a ich význam.
- OZO 3: Zbrane hromadného ničenia a ich ničivé účinky.
- OZO 4: Varovné signály civilnej ochrany a činnosť žiakov po ich vyhlásení.
- OZO 5: Prostriedky individuálnej ochrany jednotlivca.
- OZO 6: Zamorenie územia nebezpečnými látkami.
- OZO 7: Hygienická očista a ochrana potravín a vody.
- OZO 8: Ochrana proti požiarom.
- OZO 9: Zásady starostlivosti o zdravie.
- OZO 10: Všeobecné zásady pri poskytovaní prvej pomoci.
- OZO 11: Pobyť v prírode a jej ochrana.
- OZO 12: Postup ošetrovania jednoduchých poranení.
- OZO 13: Významné strediská z hľadiska zdravotnej prevencie a liečenia.
- OZO 14: Pohyb v prírode pomocou mapy a búzoly.
- OZO 15: Prvá pomoc pri stavoch ohrozujúcich život.
- OZO 16: Kolektívna ochrana pred účinkami následkov pri mimoriadnych udalostiach.

OCHRANA ŽIVOTA A ZDRAVIA – ISCED 2
(Prierezová téma)

CHARAKTERISTIKA UČIVA

Povinné učivo „Ochrana života a zdravia“ (OŽZ) sa bude v škole realizovať prostredníctvom vyučovacích predmetov štátneho vzdelávacieho programu a obsahom samostatných organizačných foriem vyučovania – učebných cvičení. Ochranaloveka a jeho zdravia integruje postoje, vedomosti a

zručnosti žiakov zamerané na ochranu života a zdravia v mimoriadnych situáciách, tiež pri pobyte a pohybe v prírode, ktoré môžu vzniknú vplyvom nepredvídaných skutočností ohrozujúcich loveka a jeho okolie.

CIELE U IVA

Povinné učivo poskytne žiakom potrebné teoretické vedomosti, praktické poznatky a bude formovať ich vzhľad k problematike ochrany svojho zdravia a života, tiež zdravia a života iných ľudí.

Formatívna a informatívna zložka učiva sa prezentuje inými spôsobmi žiakom:

- morálnou, ktorá tvorí základ ich vlasteneckého a národného citenia;
- odbornou, ktorá im umožní osvojenie vedomostí a zručností v sebaochrane a poskytovaní pomoci iným v prípade ohrozenia zdravia a života;
- psychologickou, ktorá pôsobí na proces adaptácie v požiadavkách závažných situácií;
- fyzickou, pre ktorú je charakteristická tvorba predpokladov na dosiahnutie vyššej telesnej zdatnosti a celkovej odolnosti organizmu na fyzickú a psychickú závažných životných situácií.

Kompetencie preberaného učiva zahŕňajú medzi inými aspekty a pokrývajú formy správania, ktoré jednotlivci využívajú na efektívnu a konštruktívnu účasť na spoločenskom živote v prípadoch riešenia konfliktov. Základné zručnosti v rámci tejto kompetencie zahŕňajú schopnosť ústne komunikovať v rozličných prostrediach a situáciách ohrozujúcich život a zdravie loveka. Tieto spoločenské a občianske kompetencie by mali ovplyvniť schopnosť žiakov zvládať stres a frustráciu, komunikáciu s inými ľuďmi a solidaritu pri riešení problémov širšej komunity ľudí.

Možno predpokladať, že rozvíjaním týchto vlastností sa utvárajú požadované schopnosti potrebné pre občana v oblasti ochrany života a zdravia (OŽZ) a to nielen v aktuálnom štádiu vzdelávania v škole, ale aj v úlohe perspektívnej v dospelosti v rôznych zamestnaniach.

Absolvovaním učiva získavajú žiaci nevyhnutné vedomosti, zručnosti a návyky potrebné na prežitie pri vzniku mimoriadnej udalosti a v prípade vyhlásenia mimoriadnej situácie. Učivo obsahuje opatrenia a popis činností pri záchrane života, zdravia a majetku obyvateľov pri odstraňovaní následkov mimoriadnych udalostí. Svojou humánnou podstatou má pre žiakov mimoriadny význam. Sebaochrana a vzájomná pomoc vychádza z práva každého občana byť varovaný pred hroziacim nebezpečenstvom varovnými signálmi, zabezpečený individuálnymi ochrannými prostriedkami, evakuáciou a ukrytím. Mimoriadna udalosť môže vzniknúť v rôznych častiach štátu kedykoľvek. Občania nemôžu okamžite poskytnúť pomoc. Z toho dôvodu musia byť schopní v rámci svojich možností chrániť svoje zdravie a poskytnúť pomoc iným osobám.

Cieľom spoločnosti je pripraviť každého jedinca na život v prostredí, v ktorom sa nachádza. Nevyhnutným predpokladom k tomu je aj poznávanie prírodného prostredia. Prioritne je učivo obsahom orientované na zvládnutie situácií vzniknutých vplyvom priemyselných a ekologických havárií, dopravnými nehodami, živelnými pohromami a prírodnými katastrofami. Zároveň napomáha zvládnuť nevhodné podmienky v situáciách vzniknutých pôsobením cudzej moci, terorizmu vo všetkých oblastiach nášho štátu.

Na záver deväťročného štúdia na základnej škole by mali žiaci teoreticky a prakticky ovládať vybrané úlohy:

- z tematiky riešenia mimoriadnych situácií – civilná ochrana;
- zo zdravotnej prípravy vedie poskytnúť predlekársku prvú pomoc;
- vedie zvládnuť základné činnosti pri pohybe a pobyte v prírode;
- vzhľadom na vek a pohlavie optimálne zvyšovať psychickú, fyzickú pripravenosť a odolnosť pre prípad vzniku predpokladaných mimoriadnych situácií.

OBSAH A REALIZÁCIA U IVA

Odbornú zložku učiva napájajú tematické celky s uvedeným obsahom:

- riešenie mimoriadnych situácií – civilná ochrana
- zdravotná príprava
- pohyb a pobyt v prírode

Účelové cvičenia pre druhý stupeň vykonáme spoločne v okolí obce 2x ročne v rozsahu 5 vyučovacích hodín na praktickú realizáciu – v jesennom a jarnom období a s teoretickou prípravou v rozsahu 2 – 4 hodiny pred každým účelovým cvičením podľa náročnosti obsahu. Realizovať sa budú na vopred

ur ených a overených stanovištiach s jednotlivými úlohami vyplývajúcimi z obsahu u iva.

Obsah u iva

1.

a) Riešenie mimoriadnych situácií – civilná ochrana

- varovné signály CO – innos na varovný signál „Všeobecné ohrozenie“, „Ohrozenie vodou“, „Koniec ohrozenia“;
- ochranná poloha ochranných prostriedkov (DM-1, CM3-/3h);
- ukážka prechodu priestoru kontaminovaného nebezpečnými látkami;
- kolektívna ochrana, evakuácia – vyhlasovanie evakuácie, evakuačné zariadenia; spôsoby vykonávania evakuácie, evakuačná batožina;
- kolektívna ochrana – ukrytie a ochrana v budovách pri mimoriadnej udalosti.

b) Zdravotná príprava

- imobilizácia horných a dolných konatín pomocou štandardných dláh;
- znehybnenie poranených konatín improvizovanými prostriedkami;
- uloženie postihnutého do stabilizovanej polohy – privolanie lekára;
- ošetrovanie a znehybnenie zlomenín dolných konatín;
- spôsoby odsunu poraneného – pod a druhu a závažnosti poranenia.

c) Pohyb a pobyt v prírode

- zásady orientácie v prírode pod a prírodných úkazov, kompasu, buzoly, mapy;
- odhad vzdialeností do 300 m a výšky 10 m
- pochod na neznáme miesto s riešením úloh na určovanie vlastného stanoviš a pod a mapy;
- správne zakladanie oh a.

2.

a) Riešenie mimoriadnych situácií – civilná ochrana

- charakteristika nebezpečných látok ohrozujúcich školu a jej okolie;
- vyhlásenie varovných signálov CO – innos v domácnostiach, innos žiaka a triedy po ich vyhlásení;
- lokalizácia a likvidácia požiaru rušími hasiacimi prostriedkami;
- vyzozumenie a privolanie požiarnikov – údaje;
- dekontaminácia – hygienická o ista a iasto ná špeciálna o ista materiálu;
- evakuácia z ohrozeného priestoru;
- pravidlá správania sa obyvate stva pri ohrození a pri vzniku mimoriadnej udalosti.

b) Zdravotná príprava

- zložitejšie obväzovanie obväzmi horných a dolných konatín, trupu a brucha – obväzová technika;
- praktické obväzy brady a nosa;
- šatkové obväzy – hlava, ruky, nohy;
- náplasťové obväzovanie poranení na horných a dolných konatinách;
- ošetrovanie poranených kbov a kostí horných a dolných konatín – vyvrtnutie, vykbenie, zlomeniny.

c) Pohyb a pobyt v prírode

- mierky máp a nártov, meranie vzdialeností na mape a v teréne;
- pomer výšky a šírky s nárastom vzdialenosti;
- zhotovenie jednoduchej pomôcky na odhad výšky a šírky;
- zemepisný azimut;
- určenie vlastného stanoviš a pod a mapy;
- určenie svetových strán pod a núdzových orientačných prostriedkov;
- prenášanie azimutu z mapy do terénu a z terénu do mapy;
- preventívna ochrana pred bleskom.

3.

a) Riešenie mimoriadnych situácií – civilná ochrana

- innos na varovné signály CO;
- ukladanie a skladovanie ochrannej masky (DM-1, CM-3-3/h);

- kolektívna ochrana, evakuácia obyvateľstva, obsah evakuačnej batožiny;
- ochranné stavby, pravidlá správania sa v úkrytoch, inštrukcie po opustení úkrytov;
- dezinfekcia, dezinfekcia, deratizácia, dekontaminácia;
- postup pri vzniku požiaru v osobnom automobile;
- zbrane hromadného ničenia – ničivé účinky, škodlivé pôsobenie na organizmus a ochrana pred nimi;
- ochrana potravín a vody pred škodlivinami a zamorením.

b) Zdravotná príprava

- poskytnutie prvej pomoci s pomocou lekárničky v osobnom automobile;
- prvá pomoc pri otrave plynom, chemikáliami;
- prvá pomoc pri šoku, protišokové opatrenia;
- vytiahnutie poraneného z rokliny;
- znehybnenie pri poranení panvy, krčnej chrbtice, hrudníka;
- ošetrovanie a znehybnenie otvorenej zlomeniny;
- umelé dýchanie z pľúc do pľúc (ústami, nosom), masáž srdca;
- zastavenie tepnového, žilového a vlásočnicového krvácania.

c) Pohyb a pobyt v prírode

- príprava pochodu, zhotovenie harmonogramu a nártu pochodu;
- výber a úprava plochy pre stanovanie, stavanie turistického stanu;
- meranie rýchlosti, šírky a hĺbky vodného toku;
- prekonávanie vodnej prekážky;
- správanie sa pri prietrži mraŕien a privaloch vody;
- značenie mostov a prechodov cez vodné toky.

4.

a) Riešenie mimoriadnych situácií – civilná ochrana

- jadrové zbrane a ich ničivé účinky;
- ochrana pred svetelným žiarením;
- ochrana pred tlakovou vlnou (tlakovým nárazom);
- ochrana pred prenikavou radiáciou a rádioaktívnou kontamináciou;
- hygienická ošetrovanie a špeciálna ošetrovanie materiálu;
- lokalizácia a likvidácia požiaru s jedovatými splodinami horenia;
- nebezpečné látky v okolí školy – zásady ochrany pri ich úniku, evakuácia z ohrozeného územia;
- kolektívna ochrana – druhy úkrytov, pravidlá správania sa v úkrytoch;
- odstránenie nebezpečných látok z povrchu terénu, budov a materiálu.

b) Zdravotná príprava

- hromadné nešťastia, triedenie chorých a ranených;
- postup pri poskytovaní prvej pomoci v mieste hromadného nešťastia;
- praktické riešenie prvej pomoci topiacej sa osobe;
- technická a zdravotná pomoc pri poranení elektrickým prúdom;
- prvá pomoc pri popáleninách;
- poskytnutie zdravotníckej pomoci pri strate vedomia;
- poskytnutie prvej pomoci pri úpaloch;
- sterilizácia prostriedkov;
- nebezpečenstvo pohlavných chorôb, zásady prevencie;
- alkoholizmus, drogy, toxikománia – škodlivé účinky, prevencia.

c) Pohyb a pobyt v prírode

- pochod pod a pripravených azimutov, tabuľka pochodu;
- vybavenie zdravotníckym materiálom pri individuálnej turistike (pešo, bicyklom);
- značkovanie turistických ciest a chodníkov;
- príprava jednoduchšej teplej stravy s použitím ohňa, zásady bezpečnosti;
- odstránenie devastovaných následkov spôsobených ľuďmi v prírode.

5.

a) Riešenie mimoriadnych situácií – civilná ochrana

- úlohy CO vyplývajúce zo Ženevských dohôrov a dodatkových protokolov;
  - civilná ochrana v Slovenskej republike, jej miesto úlohy a poslanie;
  - analýza územia obce, mesta, okresu;
  - organizovanie jednotiek civilnej ochrany – štáby a odborné jednotky;
  - varovné signály CO – innos po ich vyhlásení;
  - innos pri záchrane ľudí zo zavalov a poškodených krytov;
- jódová profylaxia (v okolí AE);

b) Zdravotná príprava

- preverenie vedomostí a prehbenie návykov a zručností z poskytovania prvej pomoci pri rôznych poraneniach, zlomeninách, obväzovanie, znehybovanie častí tela;
- darcovstvo krvi a transplantácie orgánov ľudského tela;
- správanie sa pri náleze zraneného mimo obývaného priestoru;
- prevencia proti kliešovej encefalitíde.

c) Pohyb a pobyt v prírode

- základný turistický výstroj;
- absolvovanie trasy primeranej veku,
- povinnosti turistov pri ochrane životného prostredia;

Vzdelávací štandard u iva ochrany života a zdravia pre nižšie sekundárne vzdelávanie v základných školách s exemplifikačnými úlohami

T e m a t i c k ý c e l o k

Riešenie mimoriadnych udalostí – civilná ochrana

Obsahový štandard:

innos po varovaní varovnými signálmi. Používanie prostriedkov individuálnej ochrany. Základné zručnosti pri použití ochrannej masky. Kompletizovanie ochrannej masky, pochodová, pohotovostná a ochranná poloha. iasto ná hygienická o ista osôb a iasto ná dezaktivácia potravín, vody a materiálu. Ochrana pred ú inkami zbraní hromadného ni enia. Prevencia proti požiarom a innos po vzniku požiaru.

Výkonový štandard:

1. Varovné signály a innos po ich vyhlásení

Poznač varovné signály a základné innosťi po ich vyhlásení.

Popíš, ako sa vyhlasuje varovný signál „Všeobecné ohrozenie“, „Ohrozenie vodou“, „Koniec ohrozenia“.

Uveď, aká je innosť po vyhlásení varovného signálu „Všeobecné ohrozenie“.

Priprav si ochrannú masku do predpisanej polohy po varovaní signálom „Všeobecné ohrozenie“.

o zabezpečíš v byte pred odchodom do úkrytu?

Uveď, kde najbližšie sa nachádza úkryt a povedz, aký čas potrebuješ na presun do úkrytu.

2. Prostriedky individuálnej ochrany

Poznač prostriedky individuálnej ochrany a vedie ich správne používať.

Popíš z akých hlavných častí sa skladá ochranná maska CM 3-/3h.

Aké prostriedky individuálnej ochrany jednotlivca poznáš?

Popíš funkciu ochrannej masky.

Uveď, aké polohy ochrannej masky poznáš a o je pohotovostná poloha.

Vymenuj improvizované prostriedky ochrany dýchacích ciest, končatín a tela.

Nasač si ochrannú masku správnym spôsobom v časovom limite do ochrannej polohy.

Pre o je potrebné dezinfikovať ochrannú masku po použití.

Povedz, o znamená skratka PIO.

3. Kolektívna ochrana pred ú inkami následkov pri mimoriadnej udalosti

Získa vedomosti a zručnosti v oblasti kolektívnej ochrany. ŠVP, ochrana života a zdravia
o rozumieš pod pojmom kolektívna ochrana osôb?

Popíš, čo je evakuácia a ako sa uskutočňuje.

Uveď, aké spôsoby evakuácie poznáš a aké sú povinnosti občanov.

Charakterizuj jednotlivé typy úkrytov.

Uveď, čo má obsahovať evakuačná batožina a aká je povolená hmotnosť pre tvoj vek.

Povedz základné zásady správania sa v úkrytoch.

4. Zbrane hromadného ničenia a ich ničivé účinky

Vedie rozdeliť zbrane hromadného ničenia a poznať ich ničivé účinky.

Vymenuj tri druhy zbraní hromadného ničenia.

Povedz, aké ničivé účinky jadrových zbraní poznáš.

Povedz účinky otravných látok a biologických zbraní.

o je prenikavá rádiácia, rádioaktívne zamorenie, svetelné žiarenie, tlaková vlna a ako sa proti nim chránime.

Použi individuálnu ochranu pri zamorení ovzdušia otravnou látkou a urči cestu úniku.

Vymenuj, aké sú zásady ochrany a prevencia pred infekčnou chorobou.

5. Hygienická ochrana a ochrana potravín a vody

Poznať zásady ochrany osôb, potravín, vody a materiálu.

Povedz, čo rozumieme pod pojmom kontaminácia.

Uveď, čo znamenajú pojmy dezinfekcia, dezinsekcia, deratizácia a dekontaminácia.

Vykonaj hygienickú ochranu tváre, dýchacích ciest, očí, rúk a vrchného oblečenia po prechode prašného územia na úložnom cvičení správnym postupom.

Popíš, akým spôsobom sa vykoná úplná hygienická ochrana a špeciálna ochrana materiálu po zamorení rádioaktívnym prachom a otravnými látkami.

Popíš, ako chránime vodné zdroje proti zamoreniu.

Priprav na úložné cvičenie svoje potraviny a vodu do dostupných bezpečných obalov proti kontaminácii.

6. Ochrana proti požiarom

Poznať preventívne opatrenia proti požiarom a zásady hasenia vzniknutého zápalujúceho požiaru.

Vymenuj jednoduché hasiace prostriedky a aké horľaviny nimi hasíme.

Vymenuj, aké ručné hasiace prístroje a aké horľaviny, ktorými hasíme poznáš.

Povedz, akým ručným hasiacim prístrojom nesmieme hasiť horiace elektrické zariadenie pod prúdom.

Povedz, aké horľaviny sa nesmú nachádzať v blízkosti vykurovacích telies.

Vymenuj, aké tekuté horľaviny poznáš a akými prostriedkami ich hasíme.

Povedz, aké sú zásady manipulácie s otvoreným ohňom.

Uveď, aké základné protipožiarne opatrenia poznáš, ktoré dodržiavate vo vašej domácnosti.

Povedz, aké protipožiarne opatrenia musíme dodržiavať pri táborení.

Povedz, čo prikazujú požiarne poplachové smernice vo vašej škole.

Uveď, ako privoláš hasičov k vzniknutému požiaru a ako sa vyhlasuje varovný signál „Požiarne poplach“.

T e m a t i c k ý c e l o k

Zdravotná príprava

Obsahový štandard:

Všeobecné zásady prvej pomoci. Prvá pomoc pri stavoch ohrozujúcich život – krvácanie, zastavenie dýchania, strata vedomia a šok. Základné ošetrenie a znehybnenie končatín ŠVP, ochrana života a zdravia štandardnými a improvizovanými prostriedkami pri zlomeninách, vyvrtnutiach a vyklbeniach. Zásady pri poranení panvy, krčnej chrčtice. Obväzová technika a odsun raneného. Postup pri poskytovaní prvej pomoci pri hromadnom nešťastí, poranení elektrickým prúdom, popáleninách, úpaloch, podchladení a otravách.

Výkonový štandard:

1. Všeobecné zásady pri poskytovaní prvej pomoci

Poznať základné zásady prístupu k zranenému, technickú a zdravotnícku prvú pomoc.

Vymenuj tie činnosti, ktoré patria do technickej a zdravotníckej prvej pomoci.

Vymenuj dôležité životné funkcie.

Popíš, ako zistíš, či postihnutý dýcha, je pri vedomí a či je krvný obeh funkčný.

Uve technickú inos záchrancu pri poranení elektrickým prúdom a otrave v zadymenom priestore.
Vymenuj jednotlivé zásady protišokových opatrení.

Povedz, ktorým zraneným poskytneš pomoc najskôr pri vä šom po te zranených osôb.

Aký je postup privolania odbornej zdravotnickej pomoci k zranenému?

2. Prvá pomoc pri stavoch ohrozujúcich život

Pozna druhy krvácania, spôsoby zastavenia a obnovenie krvného obehu.

Porovnaj vonkajšie a vnútorné krvácanie.

Popíš rozdiel medzi žilovým, tepnovým a vláso nicovým krvácaním.

Vymenuj tlakové body a uve ich význam pri zastavení krvácania.

Popíš, ako budeš postupova pri príznakoch vnútorného krvácania.

Vymenuj spôsoby zastavenia krvácania z poranenej tepny.

Poskytni prvú pomoc zastavenia tepnového krvácania pomocou tlakového obväzu pri poranení ramennej tepny.

Povedz, pre o nesmieme podáva tekutiny pri vnútornom krvácaní.

Popíš, ako ošetriš krváčajúcu povrchovú reznú ranu.

Uve , kedy uskuto ujeme masáž srdca a popíš, akým spôsobom sa vykonáva.

Vedie poskytnú prvú pomoc pri zastavení dýchania.

Povedz, pod a akých príznakov zistíme, že postihnutý nedýcha.

Uve možné prí iny zastavenia dýchania.

Popíš, akým spôsobom uvo níme dýchacie cesty.

Vykonajte vo dvojici správne umelé dýchanie z úst do úst a nepriamu masáž srdca na modeli (Resusci Anne). Ak nemáš model, popíš presný postup.

Uve po et stla ení hrudníka na jeden vdych postihnutému so zastaveným dýchaním a krvným obehom.

Vykonaj na figurantovi správne uloženie do stabilizovanej polohy.

Vedie zvládnu situáciu a poskytnú prvú pomoc postihnutému so stratou vedomia, podchladení, otravách a popáleninách.

Uve , ktoré životné funkcie kontrolujeme u postihnutého so stratou vedomia.

Povedz, o nám signalizujú modré pery u postihnutého so stratou vedomia.

Popíš, ak postihnutý dýcha, do akej polohy ho uložíme.

Povedz, aké sú možné prí iny straty vedomia.

Uve , ako zabezpe íme odbornú pomoc a prevoz do nemocnice.

Popíš prvú pomoc pri podchladení.

Povedz, o spôsobuje otravy, ktoré sú naj astejšie druhy a ako poskytneme prvú pomoc.

Charakterizuj stupne popálenia a popíš prvú pomoc pri obarení.

Popíš príznaky podchladenia a prehriatia, prevenciu a prvú pomoc pri omrzlinách a úpale.

Vedie poskytnú prvú pomoc pri zlomeninách a iných poškodeniach kon atín a chrbtice. Zvládnu základnú obväzovú techniku a pozna princípy transportu.

Vymenuj štandardné a improvizované prostriedky na znehybnenie kon atín.

Znehybni zatvorenú zlomeninu predlaktia na figurantovi ve kým závesom pomocou trojrohej šatky.

Popíš, ako ošetríme otvorenú zlomeninu predkolenia.

Znehybni štandardnými prostriedkami zatvorenú zlomeninu predkolenia.

Popíš Kramerovu a nafukovaciú dlahu, uve spôsob použitia.

Povedz, do akých polôh uložíme postihnutého s poranením brucha a hrudníka.

Ulož spolužiaka do protišokovej polohy.

Vedie zvládnu základnú obväzovú techniku a pozna princípy transportu.

Uve rozdelenie obväzov pod a ú elu.

Zara krycie, tlakové, odsávacie, nepriedušné, upokojujúce a spev ujúce obväzy k jednotlivým poraneniam.

Popíš a ukáž tri spôsoby použitia trojrohej šatky.

Použi prakový obväz na ošetrovanie nosa a brady.

Ur i na obrázku, ktorý je kruhový, špirálový, osmi kový a klasový obväz.

Ošetri a obviaž simulované poranenie prstu ruky.

Povedz, pri akom zranení použijeme nepriedušný obväz.

Uve , aká je zásada pri podozrení z poranenia chrbtice a kr ných stavcov.

Uve aké spôsoby odsunu raneného vzh adom na charakter zranenia poznáš.

Zhotovte vo dvojici improvizované nosidlá na ú elovom cví ení.

Povedz, aké zásady platia pri transporte zranených na nosidlách.

Te m a t i c k ý c e l o k

Pohyb a pobyt v prírode

Obsahový štandard:

Ur ovanie svetových strán pomocou prírodných úkazov, buzoly a ur ovanie azimutov. Orientácia mapy, ítanie z mapy a topografické zna ky. Ur enie vlastného stanoviš a, odhad vzdialeností, ur enie výškového rozdielu a krokovanie. Mierka mapy a zhotovenie situa ného a topografického ná rtu. Zhotovenie schematického ná rtu a pochod pod a azimutov. Turistické zna ky a chodníky. Výber miesta pre stanovanie, príprava ohniska a jednoduchej stravy. Preventívna ochrana proti blesku a prívalu vody. Poznávanie krajiny, pamiatok.

Výkonový štandard:

1. Pohyb v prírode pomocou mapy a buzoly

Zvládnú pohyb a orientáciu v prírode pomocou mapy a buzoly.

Ur í svetové strany pod a slnka a hodiniek a spresni ich pomocou buzoly.

Zorientuj mapu a ur í vlastné stanovište.

Uve , aké topografické zna ky sa nachádzajú v blízkosti tvojho stanoviš a na mape.

Ur í z mapy nadmorskú výšku tvojho stanoviš a.

Ur í vzdialenos do nasledujúceho bodu pochodu pod a mierky mapy.

Povedz, aká je d ťka tvojho kroku a ko ko tvojich krokov predstavuje 100 m.

Zhotov situa ný a topografický ná rt pochodu.

Zhotov schematický ná rt a pochoduj pod a zvolených azimutov s využitím turistických zna iek a chodníkov

2. Pobyt v prírode a jej ochrana

Pozna prírodu, zásady pobytu v nej a vedie ju chráni .

Popíš najvhodnejšie miesto na postavenie stanu.

Uve , aké sú zásady pre zhotovenie a uhasenie ohniska.

Povedz, aké sú zásady pri odchode z miesta táborenia.

Povedz, pre o nesmieme po as búrky stá pod osamelým stromom alebo na vo nej ploche v prírode.

Povedz, z akého dôvodu musíme zmeni miesto táborenia pri rieke po as výdatného trvalého daž a.

PROCES

U ivo „Ochrana života a zdravia“ je u ivo pre žiakov prvej a druhej zdravotnej skupiny povinné a výsledky sa neklasifikujú. Poslanie u iva je zamerané prípravou žiakov v koedukovanej forme na správne innosti a konania v prípade vzniku nebezpe nej mimoriadnej situácie. Žiaci si v priebehu výchovného a vzdelávacieho procesu budú osvojova potrebné vedomosti, zru nosti, návyky a schopnosti.

Používa budeme metódy, ktoré rešpektujú bežné didaktické postupy, uplat ova budeme menej verbálne a viac názorné metódy, cvi enia a kontroly. Dôležitú funkciu budú plni aktivizujúce a motiva né hodnotenia, samostatné alebo skupinové innosti. Žiaci budú ma možnos v priebehu osvojovania u iva získa poznatky o potrebnosti a nenahradite nosti u iva pri vzniku a priebehu mimoriadnej situácie.

Nako ko sa u ivo nerealizuje v samostatnom predmete, bude poverený zabezpe ovaním a usmernením u iva zodpovedný u ite ako vedúci ú elových cvi ení, ktorý bude zodpovedný za organizáciu a priebeh ako aj vyhodnotenie cvi ení. Poverený organizátor bude zodpoveda za ú elné sk benie organiza nej a metodickej stránky ú elových cvi ení.

V rozsahu u iva pre 9. ro ník základnej školy budeme zvýraz ova skuto nos , že as žiakov sa zapojí do rôznych výrobných a nevýrobných inností bez alšieho vzdelávania. Preto ich vedomosti zru nosti a návyky z ochrany života a zdravia budeme posudzova aj z tohto h adiska.

Vedúci ú elového cvi enia je povinný:

- organizova ozna enie priestoru ÚC a poriadkovú službu v nebezpe ných miestach, ozna enie a ohrani enie nebezpe ných priechodov a miest,

- oznaí miesta imitácie a zaisti bezpečie nos pri ozna ení jednotlivých situácií,
- udržiava poriadok pri inosti cviacich zna károv,
- spracova pokyny pre bezpečnostné opatrenia pri cvičení v závislosti od miestnych podmienok, aby sa nimi oboznámili všetci účastníci cvičenia,
- kontrolova osobne a prostredníctvom svojich pomocníkov dodržiavanie bezpečnostných opatrení počas cvičenia.

Za dodržiavanie bezpečnostných opatrení počas cvičenia budú zodpovední vedúci na jednotlivých stanovištiach, ktorí budú povinní:

- oboznámi žiakov so stanovenými bezpečnostnými opatreniami,
- oboznámi cviacich s nebezpečnými miestami a ozna ich,
- kontrolova dodržiavanie bezpečnostných opatrení, najmä počas imitácie a praktickej inosti.

Počas cvičenia je zakázané:

- preváža imitované prostriedky spoločne s osobami,
- používa nesprávnu i poškodenú techniku a dopravné prostriedky,
- pohybova sa a zdržiava sa v miestach presunov a inosti techniky,
- používa rádiové stanice bližšie ako 100 m od vedenia vysokého napätia, pracova s nimi bez uzemnenia,
- používa nesprávne a poškodené imitované prostriedky, používa ich improvizáciu,
- rozmiestova zna károv v miestach nebezpečnej imitácie,
- používa zápalné a dymové prostriedky bližšie ako 50 m od osôb a ako zápalných látok (materiálov). Dymové prostriedky nepoužíva menej ako 200 m od obydli a komunikácií,
- uskutoova cvičené výbuchy v obytných miestach a na vodných plochách,
- zbiera nepoužitú – nevybuchnutú imitovanú techniku a demontova ich,
- vykonáva inosť v zadymených priestoroch bez ochranných pomôcok a zaistenia inou osobou,
- dotýka sa vodičov elektrickej energie a vodivých kovových predmetov bez preverenia ich odpojenia od elektrickej energie,
- pohybova sa v nebezpečných miestach,
- vykonáva zemné práce bez súhlasu príslušných územných správnych orgánov,
- rozklada ohe v lesných porastoch a na miestach s možnosťou vzniku požiaru,
- pi vodu z nepreverených vodných zdrojov.

Na zaistenie bezpečnosti sa musia dodržiava tieto špecifické opatrenia:

- pohybova sa v nebezpečných miestach,
- vykonáva zemné práce bez súhlasu príslušných územných správnych orgánov,
- rozklada ohe v lesných porastoch a na miestach s možnosťou vzniku požiaru,
- pi vodu z nepreverených vodných zdrojov.
- uskutoní prieskum predpokladaných miest cvičenia,
- priestory inosti oznaí stanovenými zna kami (tabu kami),
- nedovoli prekroenie noriem pobytu a práce v ochranných maskách a iných ochranných prostriedkoch.

Pri inosti v lesných priestoroch:

- uskutoní prieskum a oznaí nebezpečné a nepriechodné miesta,
- zaisti dodržiavanie všetkých protipožiarnych opatrení,
- zabezpeí zdravotnícke opatrenia pri možnom úraze, proti uštipnutiu hadom, otravám a pod.

Regionálnu výchovu a tradičnú ľudovú kultúru (RLK) budeme uplatňovať najmä v predmetoch umeleckého charakteru: VYV, HUV, DEJ, SJL, ETV, VUM.

- pripravovaním programov pre obec a región s uplatňovaním prvkov tradičnej ľudovej kultúry nášho regiónu – Deťatiek, program pre dôchodcov, Vianočná besiedka, výstava plodov zeme

- prípravou žiakov na umelecké súťaže – Hviezdoslavov Kubín, Šaliensky Maľo, Slávik Slovenska

- formou exkurzií a výletov budú žiaci spoznávať prírodné krásy regiónov Slovenska, históriu a významné osobnosti v súlade s plánom exkurzií a výletov

Environmentálna výchova (ENV)

Environmentálna výchova sa bude realizovať nasledovným spôsobom:

ENV 1: Poznávame organizmy okolo nás.

ENV 2: Účinnosť ľloveka ohrozujúce biodiverzitu na Zemi.

ENV 3: Chránené rastlinné a živočíšne druhy v našom okolí.

ENV 4: Význam (funkcia) lesa pre ľloveka (zdravotná, psychohygienická, estetická, produkčná,...).

ENV 5: Význam (funkcia) lesa pre krajinu (produkčná – O₂; regulačná – teplota, vlhkosť, vietor, vodný režim, hluk; protierózna, ochranná – pre organizmy).

ENV 6: Ekologické následky nadmernej ťažby pralesov (pôdca Zeme).

ENV 7: Význam pôdy pre život na Zemi.

ENV 8: Pôda ako obnoviteľný zdroj.

ENV 9: Význam pôdnych organizmov (pôdne baktérie, huby, bezstavovce, drobné stavovce).

ENV 10: Negatívny dopad po nohospodárskej intenzifikácii na kvalitu pôdy.

ENV 11: Ekologické po nohospodárstvo verus moderné po nohospodárstvo.

ENV 12: Ovzdušie a jeho význam pre živé organizmy vrátane ľloveka.

ENV 13: Ozón ako nevyhnutná zložka ovzdušia.

ENV 14: Znečistenie ovzdušia ako dôsledok ľudskej činnosti (petrochemický priemysel, chemický priemysel, tepelné elektrárne, doprava, freóny, ...).

ENV 15: Negatívne dôsledky znečistenia ovzdušia na zdravotný stav ľloveka a iných organizmov.

ENV 16: Príčina vzniku kyslého dažďa a jeho vplyv na biosféru, pedosféru a hydrosféru.

ENV 17: Obnoviteľné a neobnoviteľné zdroje energie.

ENV 18: Alternatívne zdroje energie a význam ich využitia (slnečná, veterná, vodná, geotermálna energia, energia biomasy).

ENV 19: Význam a dôležitosť každodenného šetrenia energie (domácnosť, škola, ...).

ENV 20: Voda ako základ a nevyhnutnosť života na Zemi.

ENV 21: Pitná, úžitková a odpadová voda – ako s ktorou hospodáriť?

ENV 22: Problémy zásobenia pitnou vodou v niektorých krajinách sveta – dôvod na ochranu a šetrenie vôd.

ENV 23: Príčina a následky znečistenia povrchovej a podpovrchovej vody.

ENV 24: Odpad ako produkt ľudskej činnosti (druhy odpadu).

ENV 25: Spôsoby likvidácie odpadu – spaľovanie, skladovanie, recyklácia, kompostovanie,...

ENV 26: Odpady a ich negatívny vplyv na kvalitu životného prostredia.

ENV 27: Výstavba a jej vplyv na kvalitu životného prostredia a estetický ráz krajiny.

ENV 28: Význam zachovania prírodného prostredia v okolí ľudských obydľí.

ENV 29: Urbanizácia – život v meste a na dedine.

ENV 30: Význam chránených území Slovenska (NP, CHKO, NPR, CHÚ, PP, ...).

Environmentálnu výchovu budeme realizovať :

- za lenenie okruhov do jednotlivých predmetov a tematických celkov

- praktická realizácia aktivít ku D u Zeme vo všetkých ročníkoch druhého stupňa a

- praktická realizácia aktivít ku D u vody

- zapojenie sa do separovania odpadu v každej triede

- vychádzky, exkurzie a výlety zamerané na spoznávanie chránených rastlín a živočíchov

- v spolupráci s Lesmi Slovenska formou vysádzania stromov v našom areáli budú žiaci spoznávať význam lesov a starať sa o vysadené stromy

- starostlivosť o vysadené rastliny na školskom pozemku v rámci predmetu PVC, SEE
- starostlivosť o čistotu areálu školy – v rámci predmetu PVC, SEE a triednických hodín

Multikultúrna výchova sa bude realizovať nasledovným spôsobom:

- MUV 1: Úloha jednotlivých kultúr v historickom kontexte, ich diferencovaný a pritom sociálne rovnocenný vklad do svetovej kultúrnej histórie.
- MUV 2: Vzťah našej kultúry s inými kultúrami a ich vzájomné ovplyvňovanie.
- MUV 3: Vplyv kultúr národnostných menšín na kultúru slovenského národa.
- MUV 4: Prekonávanie egocentrického pohľadu na svet.
- MUV 5: Tolerancia a empatia k iným kultúram.
- MUV 6: Prírodné a životné podmienky ovplyvňujú kultúru národa.
- MUV 7: Svetové prírodné a historické klenoty zapísané do zoznamu UNESCO.
- MUV 8: Migrácia príslušníkov vzdialenejších a doposiaľ nepoznaných kultúr a subkultúr.
- MUV 9: Pozitívny a negatívny vplyv zahraničnej hudby a filmov na mládež.
- MUV 10: Chápanie multikultúrnych vzťahov a súvislostí pomocou literatúry, čítania a výtvarného umenia.
- MUV 11: Odboja proti rasizmu.
- MUV 12: Udržiavanie svojej kultúry, zvykov a tradícií.
- MUV 13: Pestovanie hrdosti na svoj národ a kultúru - výchova k národnému sebavedomiu.
- MUV 14: Efektívne využívanie voľného času, telesný a kultúrny rozvoj osobnosti.
- MUV 15: Poznatky z telesnej kultúry - zásady kultúrneho správania na športových súťažiach v úlohe diváka, poslanie olympijského hnutia.
- MUV 16: Formovanie kultúrnych vzťahovloveka kloveku a k svetu.
- MUV 17: Uznávanie a zabezpečovanie práv dieťaťa, bez diskriminácie akéhokoľvek druhu a bez ohľadu na rasu, farbu, pohlavie, jazyk, náboženstvo, politické alebo iné presvedčenie.

Multikultúrnou výchovu budeme realizovať :

- za lenenie okruhov do jednotlivých predmetov a tematických celkov – OBV, SJL, ETV, GEG, NBV, DEJ
- formou antidiskriminačných programov pod a ponuky
- rozhlasové relácie v škole v rámci D a ľudských práv

Osobnostný a sociálny rozvoj sa bude realizovať nasledovným spôsobom:

- OSR 1: Sebareflexia – poznávam a vážim si sám seba.
- OSR 2: Poznám svoje klady aj nedostatky; využívam svoj potenciál.
- OSR 3: Sebaregulácia – zodpovednosť za svoje konanie.
- OSR 4: Asertivita – viem slušne povedať svoj názor.
- OSR 5: Skutočné hodnoty v životeloveka + kritické myslenie.
- OSR 6: Zásady psychohygienyloveka.
- OSR 7: Kreativita, fantázia, tvorivosť.
- OSR 8: Pozitívne hodnotenie druhých – viem pochváliť kamaráta a teší sa z jeho úspechu.
- OSR 9: Prejavujem vďaka, sympatie, nadšenie, dôveru, radosť, dobroprajnosť, prianie, uznanie a optimizmus.
- OSR 10: Spolupráca – pracujem v tíme.
- OSR 11: Slušne komunikujem – verbálne aj neverbálne.
- OSR 12: Uznávam mravné hodnoty a správam sa slušne.
- OSR 13: Aj ja som súčasťou rodiny – výhody a povinnosti.
- OSR 14: Nediskriminujem ľudí podľa pohlavia, veku, rasy či náboženstva.
- OSR 15: Viem sa správne rozhodnúť.

Osobnostný a sociálny rozvoj budeme realizovať :

- za lenenie okruhov do všetkých predmetov
- formou celoškolskej súťaže Talent školy, TOP trieda
- formou prednášok v spolupráci CPPP a P
- realizácia aktivít v rámci zdravého životného štýlu a prevencie proti civilizačným chorobám

Výchova k manželstvu a rodičovstvu (VMR)

Obsah výchovy k manželstvu a k rodičovstvu v nižšom sekundárnom vzdelávaní tvoria tieto tematické celky:

1. Priateľstvo

Citový vývin v období dospievania, Poznanie a pozitívny vzťah k druhým. Zmysel prvých priateľstiev a ich význam v živote dospievajúceho dieťaťa a chlapca. Priateľstvo medzi chlapcami a dievčatami. Náklonnosť, zamilovanosť a láska. Význam citov pre zdravý psychosexuálny rozvoj dieťaťa a chlapcov. Empatia ako dôležitý predpoklad dobrých vzťahov. Otvorená komunikácia, tvorivé riešenie problémov vo vzťahoch.

2. Kultivované dospievanie

Psychické a fyzické zmeny v období dospievania. Menštruácia, polúcia. Masturbácia. Potreba zvýšenej hygieny v období dospievania. Vplyv telesných a psychických zmien v puberte na zmenu postojov dieťaťa a chlapcov k svojmu telu a zmeny v kvalite postojov k druhému pohlaviu. Rozdiely v psychosexuálnom vývine dieťaťa a chlapcov v období dospievania. Sexualita v živote loveka. Kultivovaný a kultúrny prejav sexuality ako obraz mravného a sexuálne zrelého loveka. Požiadavka pohlavnej zdržanlivosti (pohlavnej abstinencie) v období dospievania ako podmienka udržania a posilovania sexuálneho (v zmysle definície WHO,1974) a reprodukčného zdravia. Rozdiely medzi biologickou, psychologickou a sociálnou zrelosťou.

3. Anatómia a fyziológia rozmnožovacích ústrojov

Stavba a funkcia rozmnožovacích ústrojov. Oplodnenie. Priebeh gravidity. Vývin plodu. Pôrod. Zásady starostlivosti o gravidnú ženu a plod. Úcta a ohľaduplnosť k tehotnej žene. Starostlivosť o novorodenca vyžaduje nielen poznanie ale i trpezlivosť a obetavosť. Prírodná výživa dieťaťa. Negatívne vplyvy ohrozujúce zdravie a život plodu: drogy (alkohol, fajčenie, ďalšie drogové závislosti), stres, nesprávna výživa, rizikový spôsob života.

4. Zodpovedný prístup k sexualite

Sexualita ako prirodzený prejav ľudského jedinca, ale aj ako prejav kultúrnosti a kultivovanosti osobnosti loveka. Nebezpečenstvo citového otupenia pri odtrhnutí sexu od osobného vzťahu a zodpovednosti.

Zdravotné a psychologické riziká striedania sexuálnych partnerov, oddialenie sexuálnych aktivít do nadviazania trvalého partnerského vzťahu. Vernosť a poznanie sexuálneho partnera a jeho zdravotného stavu ako najlepšia prevencia pred infekciou HIV/AIDS a pred pohlavnými chorobami. Riziká riskantného sexuálneho správania: šírenie AIDS a ďalších pohlavných chorôb, nežiaduca gravidita, nechcené deti, interrupcie, nezrelé manželstvá.

Optimálne podmienky pre zdravé a šťastné rodičovstvo. Spôsoby predchádzania konfliktov. Plánované rodičovstvo. Základné poznania o prirodzených, ekologických metódach plánovaného rodičovstva a o antikoncepcii.

5. Negatívny vplyv drogových závislostí na sexuálne a reprodukčné zdravie

Drogy a ich vplyv na sexuálne správanie – strata zábran, riziko predasných sexuálnych aktivít s ich negatívnymi dôsledkami. Zdravotné a sociálne riziká zneužívania drog. Súvislosti medzi aplikáciou drogy a možnosťou nákazy HIV/AIDS. Drogy v období gravidity a počas dojčenia. Riziká pre plod a novorodenca. Učenie sa odolávať tlaku okolia. Rozvíjanie asertívnych techník. Vedie povedať nie.

6. Zásady bezpečného správania

Prejavy týrania a zneužívania detí. Nebezpečenstvo detskej pornografie a sexuálneho zneužívania detí. Spoločenská a osobná ochrana pred týmito sociálno-patologickými prejavmi. Príprava detí na aktívnu sebaobranu a naučenie bezpečného správania a riešenia krízových situácií. Problematika komerčného sexuálneho zneužívania detí.

VMR budeme uplatňovať

- najmä v rámci premetov biológie, ETV, NBV, formou besedy s lekárom.
- zapojenie sa do projektu čas premien

Národný štandard finan nej gramotnosti pre II. stupe

Na II. stupni základnej školy by žiaci mali mať viac skúseností so situáciami, v ktorých by bolo potrebné uplatniť finančnú gramotnosť. Je možné využívať túto skúsenosť a nadväzovať na ňu. Vzhľadom na predmetové zameranie učiteľa bude nutná ich väčšia súinnosť.

Získanie finančného vzdelávania bude zamerané na trojicu učebných predmetov – občianska náuka, matematika a etická výchova. Treba nájsť súvislosti aj v iných učebných predmetoch, prípadne v maximálnej miere využiť aktuálne dianie v spoločnosti.

Finančné vzdelávanie na druhom stupni základnej školy plynulo nadväzuje na finančné vzdelávanie na prvom stupni základnej školy.

Predmety, do ktorých finančnú gramotnosť priamo začleníme:

Slovenský jazyk a literatúra

- Diskusia – argument, diskusný príspevok
- E-mail
- Plagát, inzerát, reklama
- Polemika
- Úradný list – objednávka, reklamácia, sťažnosť, žiadosť
- Vlastný názor
- Poštový peňažný poukaz

Matematika

- Násobenie a delenie prirodzených čísel v obore do 10 000
- Počtové výkony s prirodzenými číslami
- Riešenie aplikovaných úloh a úloh rozvíjajúcich špecifické matematické myslenie
- Počtové výkony s desatinnými číslami
- Percentá (vrátane jednoduchého úročenia)
- Počtové výkony s celými číslami
- Pravdepodobnosť, štatistika
- Riešenie lineárnych rovníc a nerovníc
- Grafické znázornenie závislostí
- Štatistika

Informatika

- Informácie okolo nás – vytvorenie plagátu, prezentácie
- Komunikácia prostredníctvom IKT – vyhľadávanie informácií
- Informačná spoločnosť – počítačová kriminalita, legálnosť programov, autorské práva

Fyzika

- Iné zdroje energie

Geografia

- Austrália
- Amerika
- Afrika
- Ázia
- Slovensko

V každom regióne sa zameriava na bohatstvo a chudobu, rozdiely medzi regiónmi, environmentálne problémy.

Občianska náuka

- Moja škola
- Štát a právo
- Ekonomický život v spoločnosti (vrátane rozširujúceho učiva)

Etická výchova

- Ekonomické hodnoty a etika
- Pozitívne vzory správania v histórii a v literatúre
- Pozitívne vzory v každodennom živote
- Masmediálne vplyvy
- Dobré meno a pravda ako etické hodnoty
- Etické aspekty vz ťahu k vlastnej rodine
- Vz ťah k chorým, starým, postihnutým ľu ťom

Metódy a formy práce

Vo vyu ťovaní budeme uplat ťovať :

Názornosť . Poskytované informácie by mali byť názorné, dobre viditeľné a mali by sa opierať o vedomosti žiakov. To platí pre písanie na tabuľu, pre vytváranie prezentácií, vyu ťovných schém a podobne.

Jednoduchosť . Jednotlivé témy by mali nadväzovať na znalosti, resp. skúsenosti žiakov. Pojmy používané vo vyu ťovaní by mali žiaci poznať a mali by rozumieť ich významu.

Aktivita žiakov . Žiaci by mali na hodinách sami aktívne vystupovať, skúšať si uvádzané situácie, diskutovať a podobne.

Tempo hodiny . Hodina by mala byť dynamická, ale s ohľadom na porozumenie preberaných súvislostí. To platí ako pre celú triedu, tak i pre jednotlivcov.

Zmysluplnosť . Žiaci by mali vidieť zmysel v tom, čo sa učia. Mali by si uvedomovať, prečo je finančná gramotnosť dôležitá.

Využitie nosiča . Využitie nosiča sa týka najmä informácií, ktoré žiaci v rámci finančnej gramotnosti získavajú. Tieto informácie by mali byť prakticky využiteľné, čo súčasnne vedie k lepšiemu zapamätaniu.

Dôležitosť . Nie všetky informácie sú pre žiakov dôležité. Preto by sa mali naučiť rozpoznať, ktoré informácie by si vo vlastnom záujme mali osvojiť.

Finančné vzdelávanie je orientované na rozvíjanie zručností pre uplatnenie v živote a preto by malo byť s každodenným životom úzko previazané. Je vhodné pripraviť také aktivity, ktoré umožnia relatívne autentický zážitok finančnej situácie a ktoré vedú k osvojeniu stratégií zodpovedného rozhodovania. Na tento účel odporúčame najmä heuristickú metódu, resp. metódu riešenia problémov a situačné metódy.

Heuristická metóda býva často charakterizovaná ako metóda učenia objavovaním. Žiakom sa nepredkladajú hotové fakty alebo výsledky, ale sú podnecovaní, aby sami našli riešenia.

Situačné metódy majú veľmi blízko k životnej realite. Ich podstatou je riešenie istej problémovej situácie, ktorá je zrkadlom skutočnej udalosti. Žiaci potom používajú svoje vedomosti a zručnosti, pracujú s informáciami zdrojmi, ale zohľadňujú aj svoje skúsenosti, názory a postoje. Spoločne diskutujú o možných riešeniach, hľadajú ich výhody a nevýhody a rozhodujú sa, ktoré riešenie je za daných podmienok najlepšie.

Dôležitá je podpora žiackeho objavovania a samostatného riešenia problémových situácií.

Dáva žiakom kreatívne problémové otázky a úlohy, ktoré sa ich bezprostredne dotýkajú. Napr. Porovnať tri ponuky telefónnych programov vhodných pre žiakov. Vybrať najvýhodnejšiu ponuku a svoj výber zdôvodniť.

Nepredkladať žiakom k osvojeniu hotového riešenia, podporovať aktívne objavovanie efektívnych stratégií. Napr. Žiakom predložiť nevyrovnaný rodinný rozpočet. Úlohou je nájsť problém a predložiť niekoľko možností riešenia.

Viesť žiakov k poznaniu, že každý problém má viacero možných riešení, ktoré sú ovplyvnené okolnosťami konkrétnej situácie, napr. finančnou situáciou celej rodiny, zamestnaním.

Postaví finančné vzdelávanie na zručnostiach potrebných pre praktický život. Zamera sa na finančné situácie spojené s chodom domácnosti, napr. rodinný rozpočet, plánovanie dovolenky, plánovanie štúdia detí, poistenie auta.

Pracova s príkladmi, ktoré sú blízke bežnému životu žiakov.

Presunú vyučovanie zo školských lavíc do reálneho prostredia, napr. do banky, do zmenárne, do obchodu, kde je možné porovnávať ceny rôznych balení výrobkov alebo výhodnosť nákupu, príp. marketingové triky.

Prekona izolovanosť vyučovacích predmetov

Predklada žiakom také problémy, ktoré vyžadujú uplatnenie vedomostí, zručností a schopností z viacerých predmetov. V reálnom živote sa tiež veci nedejú izolovane, napr. nakupovanie nie je len o matematike, ale premietajú sa do aj psychologické, sociálne a právne aspekty.

Pokúsi sa v rámci nejakej aktivity alebo projektu integrovať vzdelávací obsah niekoľkých predmetov. Vyučova finančnú gramotnosť prostredníctvom IKT.

Využíva vo výučbe počítače, mobilné telefóny, interaktívne tabule, tablety.

Neobmedzova sa na individuálnu prácu, IKT je možné efektívne využívať i pri skupinovej práci.

Vies žiakov k využívaniu on-line finančných kalkulačiek.

Zoznami žiakov s možnosťami i rizikami on-line finančných kalkulačiek.

Pripravi pre žiakov úlohy, pri ktorých musia využiť on-line finančné kalkulačky (napr. prepočet kurzu pri výmene peňazí, výpočet výšky istej mzdy, výpočet výšky splátky pri úvere).

Skúsi so žiakmi porovnávať spracovanie úlohy a jej výsledky pomocou tradičných výpočtov a prostredníctvom on-line finančných kalkulačiek.

Metóda kooperatívneho učenia sa:

Jedným prínosom je aktivizácia žiakov, rozvíjanie komunikácie, vzájomné obohacovanie sa a posilňovanie sociálneho rozvoja žiakov. Výučba nedominuje interakcia medzi učiteľom a žiakom, výrazne je posilnená vzájomná interakcia medzi žiakmi, pretože sú členovia skupiny pri práci na sebe závislí. Učia sa tým prekonávať súťaživosť v prospech spolupráce a tolerance. Žiaci si môžu odovzdávať skúsenosti, môžu sa od seba navzájom učiť a môžu tak prirodzene formovať svoje názory a postoje v skupine vrstovníkov. Práca v skupine umožňuje každému zapojiť sa podľa svojich možností a schopností, dáva možnosť vyniknúť a uplatniť vedomosti i prednosti, ktoré ostatní nemajú. Žiaci sa delia o svoje skúsenosti zo svojich rodín, aplikujú rôzne stratégie, ale tiež si uvedomujú, že v prístupe k financiám i vo finančných situáciách rodín existujú rozdiely. Kooperácia nemusí prebiehať len na úrovni triedy, ale aj na úrovni škôl, i v rámci medzinárodných projektov.

Projektová metóda:

Vnáša do vyučovania poznanie, viac reality a samostatného hľadania informácií, tak isto pomáha u žiakov vytvárať potrebné životné kompetencie. Ide o spoločné premýšľanie, diskusiu i spoločné riešenie, ktoré vedie k uskutočneniu cieľa. Žiaci pracujú v skupine, čo podporuje ich spoluprácu. Využívajú pri tom dostupné zdroje, pri ktorých sa učia rozlišovať ich vierohodnosť. Výučba teda nemusí prebiehať len v priestoroch učebne. Je možné využívať konzultácie s odborníkmi, knižnicu, internetové zdroje, odbornú literatúru, noviny, časopisy a pod. Na projekt je vhodné využiť súvislý čas, ktorý by za ideálnych podmienok nemal byť pretrhovaný pevnými stanovenými vyučovacími hodinami podľa rozvrhu. Celkový čas jedného projektu sa líši a je závislý od náročnosti témy.

Organizačná štruktúra projektového vyučovania:

Úvodná motivácia, pri ktorej sú stanovené základné otázky, vymedzené ciele a úlohy projektu, dohodnuté pravidlá a pod.

Práca v skupinách, kedy dochádza k vyhadávaniu informácií.

Prezentácia projektu – sú prezentované závery, porovnávané výsledky projektov a hľadanie súvislostí.

Hodnotenie projektu, jeho jednotlivých častí a sebareflexia v rámci projektu.

Inscenačné metódy:

Založené sú na simulácii a hraní rolí, sú jednou z možností, ako žiakov vtiahnu do finančnej problematiky. Je možné tak rozvíjať finančné stratégie, ale zároveň nepracovať s citlivými údajmi.. Žiaci sa správajú tak, ako to vyžaduje ich rola, vciťujú sa do situácie. Hra rolu v prevažnej miere dospelých je pre žiakov motivujúca a zábavná. Tým, že žiaci predstierajú inú osobu, môžu problém preskúmať z iného uhla pohľadu. Inscenačné metódy sú vhodné aj pre nácvik asertívnej komunikácie. Pokročilú úroveň simulácie predstavujú fiktívne firmy, ktoré spolu obchodujú podľa bežných pravidiel, ale používajú fiktívne peniaze.

Diskusia a diskusné hry:

Žiaci môžu byť rozdelení na skupiny obhajujúce určitý názor či postoj alebo môže ísť o diskusiu žiakov a učiteľa. Žiaci by sa mali na diskusiu vopred pripraviť, nájsť si argumenty a podklady pre svoje tvrdenia. Diskusné hry precvičujú schopnosť komunikácie, vyjednávania a dosahovania súhlasu, formulácie názoru a pocitu, na úvahy, vciťovanie sa. Slúžia aj k ujasňovaniu a formovaniu hodnôt a postojov, zamysleniu sa nad novými problémami. Je potrebné stanoviť pravidlá diskusie a kontrolovať ich dodržiavanie.

Brainstorming – predstavuje skupinovú techniku zameranú na získanie čo najväčšieho množstva nápadov na danú tému. Je založená na skupinovom výkone. Princíp spočíva v tom, že členovia skupiny sú schopní vyprodukovať oveľa viac nápadov, ako by vymysleli jednotlivo. Pri brainstormingu je nutné dodržiavať pravidlá, najmä to, že zverejnené nápady nebudú nikým komentované ani hodnotené. I ten zdanlivo najbláznivejší nápad môže totiž niekoho ďalšieho inšpirovať. Pri brainstormingu ide predovšetkým o získanie kvantity nápadov. Môže mať rôzne varianty, napr. neštruktúrovaný brainstorming, štruktúrovaný brainstorming, voľné písanie, kmene a korene, kocka.

Myšlienková (mentálna) mapa – predstavuje graficky usporiadaný text (prípadne doplnený obrázkami) s význačnými súvislosťami. Využíva sa na zapamätanie, naučenie, na grafické zobrazenie alebo na riešenie problémov. Zvyčajne sa za ňou hlavným námetom uprostred papiera (tabule) a kreatívnym využitím rôznych obrázkov, kódov, symbolov i farieb je vytvorená myšlienková (mentálna) mapa).

Ice breaker (prelomenie ľadov, ľadolamka) sa zaraďuje na začiatok hodiny, pred úvodný informačný blok. Poskytuje priestor na bližšie vzájomné zoznámenie. Slúži k prelomeniu ľadov, k prekonaniu začiatkových formálnych bariér, k odpútaniu účastníkov od problémov každodenného života, na naladenie sa na program a na navodenie neformálnej priateľskej atmosféry. Vhodný je tiež vtip alebo krátky príbeh.

Doplnky, osemsmerniky – Ide o rýchle cvičenia, pomocou ktorých si žiaci zopakujú to podstatné z preberanej látky. Niekedy môžu slúžiť aj ako motivácia.

Učebnú metódu zvolí vyučujúci v závislosti od preberaného učiva. Pri niektorých témach je vhodnejší tradičný frontálny výklad spojený so záverečným zopakovaním, pri iných aktivizujúce metódy.

Didaktické hry- Medzi didaktické hry môžeme zaradiť aj klasické skupinové hry alebo strategické hry, ktoré sú spracované ako doskové hry, prípadne počítačové aplikácie. Môžu plniť funkciu motivačnú i upevňovaciu. Prostredníctvom didaktických hier je možné so žiakmi riešiť aj zložité učebné problémy.

Zbierať skúsenosti s hraním didaktických hier.
Preberať námety z odborných publikácií.

Získavať osobnú skúsenosť s hraním týchto hier.

Vyskúšať didaktické hry na vyučovaní.

Vyskúšať hru napr. Platí, platí,..., Pravda a lož, Deba práce, Hra na poisťovnícu, Staroveké a stredoveké trhovisko, Behavé učenie, Hospodárenie v rodine, Trh s jablkami, PixWords.

Využívať rôzne dostupné aplikácie s finančnou tematikou.

Pri výučbe finančnej gramotnosti budeme využívať :

- Metodiku pre spracovanie a aplikáciu finančnej gramotnosti do šk. vzdelávacích programov ZŠ a SŠ: Schválilo Ministerstvo školstva, vedy, výskumu a športu Slovenskej republiky dňa 22. augusta 2014 pod číslom 2014-11498/40322:5-10E0 s účinnosťou od 1. septembra 2014.
- Slovník základných pojmov Národného štandardu finančnej gramotnosti verzia 1.1 - Bratislava, 22. august 2014
- Odborné texty k jednotlivým témam Národného štandardu finančnej gramotnosti verzia 1.1 Bratislava, 22. august 2014

Dodatok . 1 k Národnému štandardu finan nej gramotnosti pre II. stupe

Matematika: vkladá sa:

Da ový a odvodový systém:

- vysvetli rozdiel medzi da ou z pridanej hodnoty a da ou z príjmu
- uvies príklady, ako štát využíva príjmy z daní
- použi internetovú kalkula ku na výpo et výšky istej mzdy

Pri výu be budeme uplat ova :

- DODATOK . 1, ktorým sa mení Metodika pre zapracovanie a aplikáciu tém finan nej gramotnosti do školských vzdelávacích programov základných škôl a stredných škôl.

Schválilo Ministerstvo školstva, vedy, výskumu a športu Slovenskej republiky d a 16. decembra 2015 pod ísлом 2015 – 11787/66378:8 – 10E0 s ú innos ou od 1. septembra 2016, za ínajúc prvým ro níkom.

10. Povinné personálne zabezpečenie

Všetci pedagógovia okrem jedného spájajú pedagogickú spôsobilosť, aj keď nie všetky predmety vyučujeme odborne. Prevažná väčšina má viac ročnú prax. Keďže sme menšia škola, pedagógovia z I. stupňa učia aj na II. stupni a opačne. Škola má v súlade s nasledovným obsadením:

Riaditeľka školy: Mgr. Alena Paličková – aprobácia – Učiteľstvo pre I. st. ZŠ

Zástupkyňa a RŠ pre ZŠ: Mgr. Gabriela Valábková - aprobácia – Náboženstvo – Informatika

I. A – Mgr. Eva Úškrťová – aprobácia Učiteľstvo pre I. st. ZŠ

I. B – Mgr. Marta Kiššová - aprobácia Učiteľstvo pre I. st. ZŠ

II. A – Ing., Mgr. Jana Bobošová – aprobácia Učiteľstvo pre I. st. ZŠ – ANJ

II. B – Mgr. Andrea Košíková - aprobácia Učiteľstvo pre I. st. ZŠ

III. A – Mgr. Júlia Palečková - aprobácia Učiteľstvo pre I. st. ZŠ

III. B – Mgr. Jana Šimončíková - aprobácia Učiteľstvo pre I. st. ZŠ

IV. A – Mgr. Mária Lezová - aprobácia Učiteľstvo pre I. st. ZŠ

IV. B – Mgr. Lenka Koláriková - aprobácia Učiteľstvo pre I. st. ZŠ

V. – Mgr. Jana Hajdúchová – aprobácia NEJ - ANJ

VI. A – Mgr. Adriána Borová – aprobácia DEJ – NEJ

VI. B – Mgr. Lenka Kumpánová – aprobácia INF – TECH

VII. Mgr. Denisa Chlebanová – aprobácia CHE – Environmentalistika

VIII. Mgr. Milada Zemaníková – aprobácia MAT

IX. Mgr. Mária Varšáková – aprobácia DEJ – NV

Bez triednictva: Mgr. Anna Káčincová – aprobácia SJL– OBV – ANJ

PaedDr. Iveta Králiková – aprobácia SJL – HUV

Asistenti učiteľa: Bc. Irena Rajníčková – majster odbornej výchovy

Mgr. Jana Hudcovská – štúdium verejnej správy

Školský klub detí: Alena Ušiaková – vychovávateľstvo

Mgr. Miriam Nováková – manažment, DPŠ – profesijné predmety